

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

پېرستى بابەتكانى ژمارە (۲۲) :

ناوى ئامادەكار

لەپەرە ناوى بابەت

سەرنوسر	جىيى گەشىنىيە ... بەلام !!!	٢
جليل إبراهيم	با خەمە كانغان نەبنە رىڭىر لە سەرخىتنى پەيا مېھر (ﷺ)	٤
إدريس محمود	بەرەستەكانى شويىنكەوتى پېغەمبەر (ﷺ)	٥
على محمد	پلەو پايەي پېغەمبەر (ﷺ) لاي پەروەردگارەكەي	٧
ھىمەن عبدالكريم	خۆشەويسى پېغەمبەر (ﷺ) لە دلە كانماندا	٩
فلاح حسن	ئايا پېغەمبەرى خوات (ﷺ) خوش دەھويت !؟؟؟	١٠
هاوار عبدالله	ناسىنى پەيا مېھر خوا (ﷺ) يەكىكە لە بنچىنە سەرەكىيە كانى ئىسلام	١١
صلاح فائق	فەزلى و گەورەيى صەلاوات دان لەسەر پىشەواو پېغەمبەرمان (ﷺ)	١٢
ئادام عوسمان	خواي پەروەردگار پېغەمبەرەكەي (ﷺ) دەپارىزىت	١٤
بلال جلال	سەركەوتى نزىكە	١٥
جيياد قادر	كەمى پىپواران، شويىنكەوتۇوانى سەرۇرمان ، خەمناك ناكات !!	١٧
ئاشنا كريم	لقد كان لكم في رسول الله أسوة حسنة	١٩
ھىوا محمد	وينەيەك لەدژايەتىكىرىدى بىباوەرپان بۇ پېغەمبەر (ﷺ) و پەيا مەكەي	٢١
پشتىوان حسن	وەصفى خوا بىلەك بۇ پېغەمبەرەكەي (ﷺ)	٢٢
زانست	بۇ زۇر دژايەتى جەنابى رسول الله (ﷺ) دەكىرى ؟!	٢٤

بۇ دەستكەوتى زانست سەردانى پېگەي ئەلكتۈنى :

www.ba8.org بکە.

سەرنوسر :

عدنان بارام . دەرچووی عربى . صلاح الدین .

دەستەي نووسەران :

جيياد قادر / فېرخوانى ماستەر - ز . قاھيرە

بلال جلال / دراساتى ئىسلامى

ھىمەن عبدالكريم / كۆمپىيوتەرىھەولىر .

صلاح فائق / دەرچووی ئەندازىيارى سليمانى

سەرپەرشتىيارى چاپ

جليل إبراهيم

تىراز : ٤٠٠ دانە

تىبىنى : بۇ ئەو فېرخوانە ئازىزىانەي كە دەيانەویت

بابەتىيان بلاۋىيىتەوە ، زانست ئەو دەرفەتەيان بۇ

دەپەخسىيىت ، بەلام بابەتكانىان بەپىي مەرجى

بلاۋىراوهكە بىت ، لەوانەش :

١ . بابەتى دووبارە نەبىت ... ٢ . ئەگەر وەرگىراوه

ئاماژە بە ناوى سەرچاوه بىرىت ... ٣ . تا دەتوانىت

كۈرت و پۇختىراو بىت ... ٤ . ئامادەكار ناوى خۆى و

كۆلىز و بەشەكەي بنووسىت ... ٥ . تايپىراو بىت .

كەھ بە رەخنە و پىشىيارەكانتان بلاۋىراوهكەتان

دەولەمەندىر بىكەن ... لە كەل پىزماندا .

بۇ پەيوەندى :

b_zanst@yahoo.com

٠٧٧٠٢٩١٢٦١٣

بىباوهپان بەردەوام دەبىت ، بەلام ئەوهى من ئەمەھەۋىت لەم كورتەدا ئاماڭەرى پى بکەم ئەوهىيە : كە كارداھەۋى مۇسلمانان لەبەرامبەر ئەم كارە قىزەونەرى بىباوهپان خويىندەھەۋىيەكى دوولايەنەرى هەيە ، ئەوانىش : لايەنى گەشىنى لەم رووداوه : هەلۋىست دەربېرىنى مۇسلمانانە لە ھەممو لايەكى جىهانەوە : چونكە ھەر مۇسلمانىكى راستەقىنە كە ئەھەلۋىست دەربېرىنە دەبىنیت لە ھەممو لايەكى ئەم جىهانە ، دەرروونى پى دەبىت لە خۆشىبەختى ، و ھىوا و ئاواتى ئەوهى لە دىلدا پىتەوت دەبىت كە گەلانى مۇسلمان گەپراونەتەوە بۇ قورئانەكەي پەروردگار و سوننەتى پەيامبەرەكەيان (عليهم السلام) ، ھەر ئەم گەپرانەوەشە كە ھۆكارى سەرەكى گەپرانەوە ئۇممەتى ئىسلامىيە بۇ ئەو پەلەپايدە و مەنزىلەتەي كە لە مىزۇمى پېشىنگىدارىدا ھېبۈوھ ، لە ھەممو بوار و لايەنەكانى ژيانەوە : لە يەكخواپەرسى و پەرسەن و ئاكار جوانى و پەھوشت بەرزى و جوامىرى و فیداكارى و بوارە زانستىيەكان و لايەنە ئابورى و پاميارىيەكان و ... هەند . بەلام : لايەنى دەشىنى لەم رووداوه : لايەنى كردارى ئەو ھەلۋىستەيە لەلايەن ھەندىك لە مۇسلمانانەوە : كە ئەھىش پەنا بردىيان بۇو بۇ پىگە چارە نادروست و پەھىرەوە ھەلـكەن لە دەربېرىنى نازەزايى و ھەلۋىستىيان لە گالـتەكىرىن بەسەروردەمان موحەممەد (عليهم السلام) ، چونكە مۇسلمانان ھەممو ھەلۋىست و كارداھەۋىيەكى دەبىت بەپىرى قورئانى پىرۇز و سوننەتى پەيامبەر بىت (عليهم السلام) ، و بەپىرى پەھىرەوە بىنـهـوـا ئـاـيـنـىـيـهـكـانـيـانـ ، نـەـكـ بـەـپـىـرىـ ئـاـرـزـوـوـ ، و ھـەـلـچـوـونـىـ عـاتـىـفـەـتـ وـ حـەـمـاسـەـتـىـ ھـەـرـزـھـكـارـىـ وـ شـوـيـنـكـەـوـتـنـىـ پـىـچـكـەـ وـ پـىـبـازـىـ دـوـرـمـنـانـىـ خـواـىـ پەروردگار ، وەك ئەوهى كە لە ھەندىك لە مۇسلماناندا وەشايەوە ... لە كوشتنى پەيمان پىيىدراؤان ، و دەستىرىيىكىرىدەن سەركەسانى بى تاوان لە (أھل الذمة) - خاوهن كتىپە ئاسمانىيەكان . و تىكشىكاندى

ھەلۋىست دەربېرىنى مۇسلمانان لەبەرامبەر گالـتە كـرـدـنـ بـەـپـەـيـامـبـەـرـەـكـەـيـانـ جـىـىـ گـەـشـىـنـيـيـهـ...ـ بـەـلامـ !!! الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن اتبع هداه أما بعد : بىيىگومان گالـتەكـرـدـنـىـ بـىـباـوهـپـانـ بـەـپـەـيـامـبـەـرـانـ وـ نـىـرـدـرـاـوـانـىـ خـواـىـ پـەـرـوـرـدـگـارـ . سـەـلـامـىـ خـواـيـانـ لـھـسـەـرـ بـىـتـ . كـارـ وـ كـرـدـارـىـكـىـ نـوـىـ نـىـيـهـ ، بـەـلـكـوـ ھـەـرـ لـھـكـوـنـهـوـ دـوـزـمـانـىـ خـواـىـ پـەـرـوـرـدـگـارـ وـ ئـايـيـنـ وـ پـەـيـامـبـەـرـانـىـ پـەـنـايـانـ بـۇـ بـرـدـوـوـهـ ، بـۇـ پـەـھـوـانـدـنـهـوـ دـھـلـكـ لـھـ شـوـيـنـكـەـوـتـنـىـ ئـەـوـ پـەـھـوـاـيـيـهـىـ كـەـ لـھـ لـايـهـنـ پـەـرـوـرـدـگـارـيـانـوـهـ بـۇـ ئـوـمـمـەـتـەـكـانـيـانـ هـىـنـاـوـيـانـ . كـەـ ماـيـهـىـ بـەـخـتـەـوـرـىـ دـۇـنـيـاـ وـ دـوـاـپـۇـزـيـانـ . ، ئـەـھـوـتـاـ قـورـئـانـىـ پـىـرـۇـزـ باـسـ لـھـ سـەـرـگـوزـەـشـتـتـەـيـ پـەـيـامـبـەـرـ نـوـحـ دـەـكـاتـ . سـەـلـامـىـ خـواـىـ لـھـسـەـرـ بـىـتـ . سـەـرـقـالـىـ دـرـوـسـتـكـرـدـنـىـ كـەـشـتـيـيـكـەـيـ بـۇـ ، جـاـ ھـەـرـ كـاتـيـكـ كـۆـمـەـلـىـكـ لـھـ بـىـباـوهـپـانـ تـىـپـەـرـدـبـوـونـ بـەـلـايـداـ گـالـتـەـيـانـ پـىـ دـەـكـرـدـ . ھـەـرـ لـھـ بـارـھـيـهـوـ . وـاتـهـ : گـالـتـەـكـرـدـنـىـ بـىـباـوهـپـانـ بـەـپـەـيـامـبـەـرـانـ دـلـنـهـوـاـيـىـ كـرـدـنـىـكـ بـۇـ پـەـيـامـبـەـرـەـكـەـيـ مـحـمـدـ (عليهم السلام) لـھـبـەـرـامـبـەـرـ ئـەـوـ گـالـتـەـجـارـيـهـىـ كـەـ پـىـيـ دـەـكـرـيـتـ دـەـفـەـرـمـوـيـتـ : ﴿ وَلَقَدِ اسْتَهْزَئَ بِرُسْلِ مَنْ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخْرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴾ (الأنعام : ١٠) ، وـاتـهـ : بىيىگومان گالـتـەـ بـەـ چـەـنـدـهـاـ لـھـ پـەـيـامـبـەـرـانـىـ پـىـشـ توـشـ كـراـوـهـ ، بـەـلامـ ئـەـوانـهـىـ كـەـ ئـەـوـ گـالـتـەـجـارـيـانـيـانـ كـرـدـوـوـهـ سـزاـيـىـ خـوـيـانـ وـھـرـگـرـتـوـوـهـ .

بـۇـيـهـ ئـەـبـىـتـ مـۇـسـلـمـانـ ئـەـھـىـ كـەـ ماـوـھـىـ رـابـرـدـوـوـاـ پـوـوـىـداـ جـىـىـ سـەـرـسـوـرـمـانـيـانـ نـەـبـىـتـ ، وـهـ بـەـشـتـىـكـىـ نـوـيـىـ نـەـزـانـ ، وـهـ گـومـانـىـشـيـانـ وـاـ نـەـبـىـتـ كـەـ ئـەـمـهـ كـۆـتـاـ هـەـولـىـ بـىـباـوهـپـانـ بـۇـ تـانـدـانـ وـ لـھـكـەـدـارـكـرـدـنـىـ پـەـيـامـبـەـرـانـىـ خـواـىـ عـلـيـهـمـ السـلاـمـ ، بـەـلـكـوـ بـەـ بـەـرـدـوـوـامـ بـۇـونـىـ پـەـھـوـاـيـىـ وـ شـوـيـنـكـەـوـتـوـانـىـ ئـەـوـ كـارـ لـھـلـايـنـ

به گوییرایه‌لی کردن و شوینکه‌وتنی ، و پیشپرکی و
دنسپیشخه‌ری له پیاده‌کردنی پهیزه‌وهکه‌ی ... و به
کردنی شهریعت و ئاینه‌که‌ی بهدادوهر لهه‌مoo
بواره‌کانی ژیانمان ، له‌گه‌ل چاپروشنکردنی خومان به
سهرگوزه‌شته و ژیاننامه و ئاکار و ره‌وشته‌کانی ،
پاشان به بانگه‌شه‌کردن بو هه‌مoo ئه‌وانه‌ی که باسکران
، و هه‌ولدان بو فیرکردنی هه‌مoo که‌س و کارمان به‌و
ئاینه ، له‌گه‌ل پابهند بوون و جیبه‌جیکردنی
پیویستیه‌کانی ئاین له یه‌کخواپه‌رستی و پاریزگاری
کردن له نویز به باشترين شیوه و له جه‌ماعه‌تدا ،
له‌گه‌ل هه‌ولدان بو یه‌ک پیزی موسلمانان و
دورکه‌وتنه‌وه له هه‌مoo هوکاره‌کانی په‌رته‌وازه‌یی و
لیکدابرانی موسلمانان و لاوازبوبونیان ، به گرتنه‌به‌ری
ریکای راست و دوورکه‌وتنه‌وه له هه‌مoo زیاده‌ره‌وی و
که‌م ره‌ویه‌ک ، یان هه‌مoo توندره‌ویی و شل ره‌ویه‌ک ،
له‌گه‌ل به‌په‌رچدانه‌وهی بی باوه‌ران و ده‌رخستنی
هه‌له‌کانیان به به‌لگه‌ی زانستی و ته‌ندروست و
ده‌رخستنی پوچه‌لی بی‌رباوه‌ری بی‌باوه‌ران و
بوچونه‌کانیان ... که هه‌مoo ئه‌وانه‌ش بریتیه له
گه‌پانه‌وهی راسته‌قینه بو ئاین ، هه‌روه‌کو په‌یامبه‌ری
خوا (عليه السلام) فه‌رموویه‌تی : ((... ؟ سلط الله عليکم ذلاً لا
يُنْزَعُهُ عَنْكُمْ ، حتی ترجعوا إلى دينكم)) (حدیث صحیح :

سہر نو سہر

کانن کا تھے !!!

دەستگا حکومى و خزمەتگوزارىيەكان و خۆپىشاندان و ... هەندى.

به لام ئوهى كه پيويسته موسلمانان بيزان ك
 جواترين پهيره له بهرام بهر ئهم جوره كاراندا ئوهيد
 كه خواي پهروه دگار به په يام بهره كه (عاصمه الله)
 فه موويه تى : ﴿فَاصْدِعْ بِمَا تُؤْمِنْ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ إِنَّا
 كَفِيلُكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ الَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا أَخْرَ فَسُوفَ
 يَعْلَمُونَ وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّكَ يَضْيِيقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ
 رَبِّكَ وَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ﴾

الحجر : ٩٤ . ٩٩) ، كه ئەم فرمانانەی تىّدايە :

- ۱ - بهردهوام بیون له بانگه شه کردن بو ئاینه که ئی خوای پهروه دگار و سوننه تی په یا مبهره که ئی (بِسْمِ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ) بلاوکردنوهی بهو شیوه هیهی که فه رمان نمان پیکراوه .
- ۲ - پشت هه لکردن له بئی باوهه ران و هاوهل بپیار ده ران و خوبه ریکردن لییان ، و شوین نه که و تنبیان له هیچ بواریک له بواره کانی ئاین و ئه و لاینه ده دونیا ییانه شی که موسلمانان پی ئی زهره رمه ند ده بن .

۳ - باوهربیون بهوهی که خوای پهروهردگار پهیامبهر (ویلهللم) و ئائینهکهی لهو هاوهل بربیاردهر و بیباوهرانه دهپاریزیت که هاوەلیان بوی بربیارداوه .

۴- په نابردنه بهر زیکر و یادی خوای په روهردگار
شوکر و ستایشکردنی و ئەنجامدانی سوچده و نویزه
فەرزەکان له گەل کۆمەلی موسلمانان له مزگەوتدا ، وە
تازەکردنەوەی پەيمانی پەرسنلى خوای په روهردگار
تاکو مردن ، له کاتى دل توندبوون و سەخلت بۇونى
موسلمان بەو کارانەی كە بى باوهەران بەرامبەر بە ئاين و
پەيامبەرهەكە يان (عليه السلام) ئەنجامى دەدەن .

بُويه له کوتاییدا دهليم سه رخستني په يام بهري خوا
عليه السلام (عاصي الله عزوجل) له و ده بنت که :

باوه‌رمان به په‌یامبه‌ری خوشه‌ویست هه‌بیت ، و
به‌وهش که هیناوه‌یه‌تی بو ئوممه‌ته‌که‌ی و به گه‌وره‌ی
پاگرین و کردوه‌ی پیبکه‌ین ... وه به‌خوشه‌ویستنی
زیاتر لنه‌فس و باوك و روّله و هه‌مورو که‌سیکمان ، وه

گویی مهده‌ری تیریکی تر ببه و نیشانه‌که بپیکه ،
منداله‌که به توره‌بیهه‌وه ووتی : به لام دوزمن چاوه‌پریم
ناتکات بو ئوهی تیریکی تر ببه‌م و نیشانه‌که بپیکم ،
سیخوره‌که گه‌پایه‌وه بولای که‌س و کاری و ئوهی
بینی پیی ووتن، زانیان که کات له‌بارنیه بو هیرش
کردنه سه‌ر موسولمانان ، سالانی تی په‌پری و بارودقخ
گورا، دووباره دوزمنان ویستیان هیرش به‌رنه سه‌ر
موسولمانان سیخوریکیان نارد بو هه‌والگری، کاتی
سیخوره‌که هاته ناو ولاتی موسولمانان لاویکی ته‌من
بیست سالی بینی له‌شیوه‌یه‌کی نامودا دانیشت‌تووه و
ده‌گری لیی نزیک بورویه‌وه و پرسیاری لی کرد بو
ده‌گری ، سه‌ری به‌رزکرده‌وه و به‌دهنگیکی بچر بچر و
پر ئازار و حه‌سره‌ت و خه‌مباریه‌وه وه‌لامی دایه‌وه و
ووتی : ئه و خوش‌ه ویسته‌ی که هه‌موو خوینی دلم و
به‌ری دلم بooo ، وازی لی هینام به یه‌کجاري، پاشان
سیخوره‌که گه‌پایه‌وه بولای که‌س و کاری به‌خوشیه‌وه
مزده‌ی سه‌رکه وتنی بو هینان .

که واته به هیزی و لاوازیمان په یوهسته به دهستگر تمنان و
په یرهو کردنی کتیبی خوا و سونه ته کانی پیغه مبهر (عَلَيْهِ السَّلَامُ).
بویه ئه بیت ئیمهی گهنج به خوماندا بچینه وه ، به ئاگا
و بیدار ببینه وه ، و له ناو ئهم خهیال بلاوییه ببینه
دهره وه ، و پرسیاریک له خومان بکهین و بزانین چ
شتیکمان پیش که ش به ئیسلام کردووه ، چهند که س
له سهر دهستان دهستیان کردووه به نویز کردن؟
چهند سوننه تی په یامبه رمان به خه لکی راگه یاندوه؟
ئایا ئه و هه ستته مان لا دروست بوروه که گه یاندنه ئهم
ئیسلامه و برگری کردن له په یامبه ره کی سهر
شانی هه موو تاکیکی موسلمانه؟ ئایا قهت پژوژیک له
پژوان چاوه کانمان سوره بونه ته وه کاتیک که ده بینین
قسه به په یامبه ره که مان ده کری؟ ئایا له ناخه وه
بپیارمان داوه که برگری له په یامبه ره که مان بکهین و
چیتر خه مه لاوه کی و دونیا یاه کانمان به لاوه بنین؟
جلیل ابراهیم / ده ریجوبی یه یمانگای ئیسلامی کورستان .

با خمه گانمان نه بنه پيگر له سه رخستني په يامبه ر (عليه السلام) خوشك و برايانى به پريزم : داواکارم ههست و بيري خوتام بدهنی ، له چهند خوله کيکي زيانستان ئهم نوسراوه بخوييننه وه بوئه وهى هه مورو يه كيک له ئيمه بوئي پوون ببيته وه كه تاچهند توانيومانه به رگري له په يامبه ر خوا (عليه السلام) بكهين؟ ، تا چهند به ئهركى سه رشانى خومانمان زانيوه؟ ، تا چهند له هه مورو خمه گانى زيانمان به گرنگتر و له پيشترمان زانيوه؟ چونكە شتىكى حاشا هەلنه گره كه به داخه وه زوريك له گەنجان به هوئى عيشق و خوشە ويستى يه وه بير و هوئشى وا تىك چووه هەرگيز شتىك نيه ناوي (خەم خواردن بو سەرخستنى په يامبه ر خوا) بىت ، به لکو هه مورو خەميکى رازى كردىنى دلى كچيکە له كاتييکدا دوزھمانانى ئىسلام و په يامبه ر پۇز به پۇز هەولىدەهن و نەخشە و پىلان دادەپيىژن كە چۈن دىزايەتى ئىسلام و په يامبه ر كەمان بکەن ، و هەرگيز ماندوونابن لهم دىزايەتى كردىنه كە چى ئىمە ئەنچ هېيچ به خەمى خومانى نازانىن ، له كاتييکدا ئەركى سەرشانى هه مورو تاكىكى موسىلمانه به رگري له په يامبه ر خوا بکات ، سوننەتكانى زيندۇو بکاتە وه په يامە كە ئەنچ .

به لی به پریزان : سه رده میک له سه رده مه کان ،
دوزمنانی ئیسلام ویستیان هیرش بکنه سه ره لاتى
موسسلمانان ، له بھر ئەمە سیخور (جاسوس) یکیان نارد بۇ
ئەوهی ئاگاداری بارودو خى موسولمانان بىت ، وە
بە ئاگا بىت له هەوالەكانیان ، له کاتىكدا بەنیو گەرەكىك
لە گەپەكەكانى موسسلماناندا دەگەپا دوومندالى بىنى
تىروكەوانیان بە دەستە وەيە ، يەكىكیان دانىشتۇوە و
دەگىرى ئەمېش لىيى نزىك بويە وە پرسىيارى لى كرد
بۇچى دەگرىسى ، (مەندالەكە) بەگريانە وە لامى
دايە وە ووتى : - ((من هەلەم كرد لەنىشانە
شكانەكەدا)) پاشان مەندالەكە دىسان گەپايە وە بۇ
گريانەكە ، سیخورەكە پىيى ووت :

و هکو له قورئاندا هاتووه " إن النفس لأمارة بالسوء " ، جا
ئهگهر هاتووه وه لام درایه وه ئه وا خاوهنه کهی بهرهو
سەرلیشیواوی و گومپایی دهبات و له پیگای راست
ونی دهکات و پیگر دهبیت له شوینکه و تنى پیغەمبەرى
خوا (علیه السلام) له و پەيامەى كە هيئا و يەتى ، جا بۇ ئەوهى
شوينكە و تويىھى كى چاك بىت دهبیت جله وى نەفسى
خوت بگريت و له سەر خواپەرسىتى راي بهىنېت و
ئەھىلىت بەرەو خرايە بىتىيات .

٣ . پیشخستنی بوجچونی باوبایران و کهسانی گهوره
به سه رده قه شرعیه کاندا (تقديم آراء الآباء والشيوخ
والأكابر على النصوص الشرعية) :

والأكابر على النصوص الشرعية) :

شوینکه وتنی دابو نه ریتی چاکی باوبا پیران هیچ عهیبه
و ناشه رعیه کی تیدا نیه ، به لام کاتیک ئەم شوینکه وتنه
بگوریت بؤ چاولیکه ری و لاسایی کردنە وەی کویرانە و
گویرایەلی کردنی هەر شتیک کە بیاوما ق قول و گەورە

پیاوان بیلین با
ناشه ر عیش بیت ئا ئەمە
خراپە و ریگرە لە
شوینکەوتن ، خواى
گەورەش زور بە توندى
وەلامى ئە و جۆرە
کەسانە داوه تەوە كە
وازیان لە شوینکەوتنى
پیغەمبەران ھیناوه بە
ھەۋى ئە وەي كە
پیچەوانە بەرژە وەندى
و بۆچۇن وونى

باو با پیرانیانه، جا با شوینکه و تنى قسهى
گهوره کانمان له سنورى شهربعدا بىت و ئەو سنوره
تىپەر نەكەت.

۴. پیشخستنی عهقّل به سهر دهقه شهر عیه کاندا (تقدیم

العقل على النقل الصحيح) :

بِهِ رَبِّهِ سَتَهْ كَانَى شُوينَكَهْ وَتَنَى پِيَغَهْ مَبَهْر (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ)^١

١ . نهانی (الجهل)

یه کیکه له گهوره ترین ریگره کانی شوینکه وتن ، چونکه
ده بیت زانیاریت هه بیت ده باره هئه و شتله هی که
پیغه مبهه ری خوا (صلوات الله علیه) له سهر بووه نینجا شوینی
نکه ویت ، ئگهه رهه زانیاریه ت نه بیت ئهوا بان هه ر

شویینی ناکه ویت و هیا خود
شوین شتیک ده که ویت که
واده زانیت ئه وی له سه ر
بوروه به لام واش نیه ، جا برو
ئه وهی شوینکه و تنه که ت
براست بیت ده بیت زانیاریت
ه بیت ده بیت سارهی
په یامه کهی ئینجا شوینی
بکه ویت چونکه (زانین
پیش وتن و کرده و کردنه)
وهک و ئیمامی بوخاری
فه رمومویه تی .

۲ . شوینکه وتنی ههوا و ئارهزۇو (اتباع الموى) :
 زۇرېبەي جار نەفس داواي خراپە و چەپەلى دەكەت و
 دەيە ويٽ ههوا و ئارهزۇوەكانى بۇ جىبەجى بىرىت ،

^١ بُو نوسيني ئەم بابەته سوود له كىتىبى (حقوقنىي - صلى الله عليه وسلم - يىن الإجلال والإخلال) وەرگىراوه .

كىردووه بەسەر شەرەدا و زىيادە دەخەنە سەر دىن ، چونكە ئەو كەسانە خۆيان ژەھراوين بە گومانى خراپ ئەگەر توش تىكەلەويان بىكەيت ھەول دەدەن بە گومانە كانيان ژەھراویت بىكەن وەكىو چۈن خۆيان توش بۇون ، بەمەش بە تىپەپ يوونى كات توش دەبىت و بەگوئىرەپ رېڭەت توش بۇونەكەشت لە شوينكەوتنى پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دوور دەكەويتەوە ، جا بۆيە ئەو ئايىنە پاكەى خوا پىيداۋىت ئەلماسى تۆيە تىكەلەوى كەسانىكە مەكە ئەو ئەلماسەت لە دەست دەر بىكەن بە بى ئەوەي ھەستىش بە خۆت بىكەيت .

٦ . پاشت بەستن بە

فەرمۇودە لاواز و

ھەلبەس تراوه كان

(الاعتماد على النصوص

الضعيفة والموضوعة) :

يەكىك لەو بەلا گەورانەي توشى

توشى ئومەمەتى ئىسلامى

بۇو ھەلبەستنى فەرمۇودە بۇو

لە لايەن كەسانى نەزان و ناحەز

و پق لە دلەوە ، كە زيانىكى زۆرى

بە موسولمانان گەياند و رېگر بۇو

لە شوينكەوتنى راستەقىنه يان بۇ پىغەمبەرى خوا

(عَلَيْهِ السَّلَامُ) و زور شتى لېكىرن بە دىن كە بنچىنە و بنەوابى

نيە و ئىسلام لىيى بەرييە ، جا بۆيە شوينكەوتنى

راستەقىنه مان بە شوينكەوتنى فەرمۇودە صەھىحە كان

و ئىش پىكىرنى و وەلانانى فەرمۇودە لاوازەكان و

ئىش پىيىنە كىردىنى دەبىت .

خواي گەورە بىمانكاتە شوينكەوتۇويەكى راستەقىنهى

پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) .

إدريس محمود / دەرچووی ياسا

بەخشىيە و گەرنگى زۆرى پىداوه و ويستووچىلىقى لە پىگاي شەرعە پىرۇزەكەيەوە ئەم عەقلە بە ساغ و سەلامەتى بىيىنەتەوە و مروۋەلە سنورى خۆيدا سوودى لىۋەر بىگىت و خزمەتى دىن و ژىنى خۆي پىپەكت ، بەلام ئەوەي لە رۇزگارى ئەمروۋ و لە كۆنۈشىدا ھەستى پىكراوه ئەوەي كە هەندىك كەس دەيانەۋى تواناى عەقل لە خۆي زىياتر تەماشا بىكەن و پىيىان وايە دەبىت دەقە شەرعىيەكان بە تەرازووی عەقل لىيک بىرىتەوە نەك شتە عەقلەيەكان بە تەرازووی شەرع لىيک بىرىتەوە بەراسىتى ئەمەش ھەلەيەكى زۆر گەورەيە چۈنكە ئەو خوايىيە كە دەقە شەرعىيەكانى بۇ ئىيمە ناردووه ھەر خۆيشى عەقلى دروست كىردووه و تواناکە دەزانىيەت و دەزانىيەت تواناى ئەوەي نىيە ھەمۇ چاك و خراپەكان لە يەكتە جىابكاتەوە ، جا سەيركەدنى عەقل بەو شىيۆھ پىرۇزەكە نابىيەت بۇچۇونەكانى رەت بىكىتەوە مروۋە بەرەو ھەلدىر دەبات و لە شەرع و لە شوينكەتنى پىغەمبەرى (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دوور دەخاتەوە ، جا با سوود لە عەقلمان وەربىگىرلەن لە سنورى خۆيدا .

٥ . دانىشتن و تىكەلەوى كەنلىنى سەرپىچىكار و

بىدۇھەكاران (مجالسە أهل البدع والمعاصي) ئەگەر كەسىك ئەلماسى پىبىت دەيشارىتەوە و لە سەرە پىگا دايىنانىت ، كەسىكىش خوا نىعمەتى ئىسلامەتى پىپەخشىبىت و پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ئىناسىبىت و شوينى كەتبيت ، دەبىت پىز لەو نىعمەتە گەورەيە بىگىت و بىپارىزىت ، و نابىيەت تىكەلەوى كەسانىك بىكەن كە عەقل و ھەوا و ئارەزۇوی خۆيانىان زال

وَلِكُنْ رَسُولُ اللَّهِ وَخَاتَمُ النَّبِيِّنَ ﷺ مُحَمَّدُ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رَحْمَاءُ بِنَهْمٍ ﷺ . دەبىنин لەگەل ناو ھىننانى پەيامبىردا باسى نبوت يا پىسالەتى پەيامبىرى خوا ئەكتات (ﷺ) .

ئەبو نوعەيمى ئەسفەھانى ئەفرمۇى: بەلكو فەرمانى بە ئىمامدارنىش كردۇوھ ئەوانىش بەھ شىيۇھ بانگى نەكەن كە باڭ لە يەكتىر دەكەن وپىيى بلىيىن ئەھ موحەممەد بەلكو پىيى بلىيىن ئەھى پەيامبىر: ﴿ لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا ﴾ بانگ لە پەيامبىر مەكەن وھكۆ چۈن بانگ لە يەكتىر دەكەن.

بەلكو فەرمانى كردۇوھ دەنگىشى بەسەردا بەرز نەكريتەوە: ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرٍ بَعْضِكُمْ لِيَعْضُّ أَنْ تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ (٢) إِنَّ الَّذِينَ يَغْصُونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَى لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ (٣) إِنَّ الَّذِينَ يُنَادِونَكَ مِنْ وَرَاءِ الْحُجَّرَاتِ أَكْثُرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴾ چوار سود لەم ئايەتانە دەبىنин: ۱. وھكۆ بانگ كردىتىن بۇ يەكتىر بانگ لە پەيامبىر مەكەن ودەنگى بەسەر بەرز مەكەنەوە. ۲. كارى وا كردهوھ پوچەل دەكتەوە. ۳. ئەوانەي دەنگىيان نىزم دەكەنەوە لە خزمەتىدا ئەوانە ئىمامدارى پاستەقىنەن. ۴. ئەوانەي وا ناكەن كەم ئەدەب وکەم عەقلەن.

ئەم فەرمانەش وا دىيارە بە ئومەمەتتىنى تر نەكراوه، ئەھەتتىنى گەلانى تر بانگى پەيامبىرەكانى خۆيان بە ناوى خۆيانەوە دەكەن: ﴿ إِذْ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِعُ رَبُّكَ أَنْ يُنَزِّلَ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ ﴾ ﴿ قَالُوا يَا مُوسَى إِنَّا لَنْ نَدْخُلَهَا أَبَدًا مَا دَامُوا فِيهَا فَادْهَبْ أَنْتَ وَرِبُّكَ فَقَاتِلَا إِنَّا هَاهُنَا قَاعِدُونَ ﴾ .

پلەو پايدى پېغەمبەر (ﷺ) لای پەروەردەكارەكەي خوا سبحانە مەخلوقاتى دروستكردووه، لە نىيوياندا ئەنبىائى ھەلبىزاردۇوھ، لە نىيو ئەوانىشدا پەسولەكانى ھەلبىزاردۇوھ، لە نىيو ئەوانىشدا خاوهن عەزىزەكانى ھەلبىزاردۇوھ كە پىيىنجىن، لە نىيو ئەوانىشدا دوو خۆشەويىستەكەي خۆى ھەلبىزاردۇوھ كە بىرىتىن لە «ئىبراهىم و موحەممەد»، لە دوو خۆشەويىستەش «موحەممەد»ى ھەلبىزاردۇوھ صلى الله على جمیعهم وسلم. كەواتە لە نىيو ھەمموو كەون و كائيناتدا خوا سبحانە پەيامبىرى ھەلبىزاردۇوھ (ﷺ)، ئەم ھەلبىزاردۇنەش نىشانە مەزنى و گەورەيى پلەو پايدى يەتى لای خواي پەروەردەكار.

يەكىكى تر لە نىشانەكانى گەورەيى پەيامبىر و پلە بەرزى لای خواي مەزن، ئەمەيە لە هىچ شوينىكى قورئاندا بەناوى «موحەممەد» بە پەتى بانگى نەكىدۇوھ، بەلكو بە «يَأَيُّهَا النَّبِيُّ ، يَأَيُّهَا الرَّسُولُ» بانگى ليئەكتات.

ئەمەش وتهى عىزىزى كۈرى عەبدولسەلامە.

لە كاتىكىدا خوا سبحانە و تعالى سەرجەم پەيامبىران بە ناوه كانى خۆيان بانگ ئەكتات، بۇ نمونة: خواي مەزن بانگى ئادەم دەكتات: ﴿ وَقُلْنَا يَتَأَدَّمُ أَسْكُنْ أَنَّتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ ﴾ . بانگى نوح دەكتات: ﴿ يَنْوُحُ أَهْيَطُ سَلَمٍ مِنَا وَبَرَكَتٌ عَلَيْكَ ﴾ . بانگى ئىبراهىم دەكتات: ﴿ يَأَيُّهَا إِبْرَاهِيمُ قَدْ صَدَقَتِ الْأُرْثُ يَا ﴾ . بەلام بۇ پەيامبىرى خۆمان ﷺ جياواز لە ھەمموو پەيامبىران، بە ﴿ يَأَيُّهَا النَّبِيُّ ﴾ و بە ﴿ يَأَيُّهَا الرَّسُولُ ﴾ بانگى لى ئەكتات: ئەفرمۇى: ﴿ يَأَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴾ هەروەها ئەفرمۇى: ﴿ يَأَيُّهَا الرَّسُولُ لَا يَمْحُزُنَكَ الَّذِينَ يُسْكِرُعُونَ فِي الْكُفَّرِ ﴾ . ئەگەريش باسى بکات و ناوى موحەممەد بەھىنېت ئەوا لەگەلېدا باسى نبوت وریسالەت ھەر ئەكتات ﴿ مَا كَانَ مُحَمَّدُ أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ

هاوھل بېياردان بۇ ئىسلامەتى، لە گۈمräيىھە وە بەرھو
رېنمايى، لە نەفامىيە وە بەرھو زانست وزانىارى.

بۇ ھەرسىيەتىكى چاك بگەپىي لە گىانى
موبارەكىدا ھەبۇوه، زۆر نەرمونيان بۇوه، زۆر جوامىر
ونەبەرد ودىئىر بۇوه، زۆر بە وەفا بۇوه، ھەرگىز بەلّىن
پەيمانى نەشكاندۇوه.

لە «صەھىيى مسلم»دا ھاتووه لە فەرمۇودەكەى
«حوزەيىھە كورى يەمان»، ئەفەرمۇى: وەلە ھىچ
پېڭرنەبۇو لەھە من و باوكم بەشدارى شەپى بەدر
بکەين، ئەوھ نەبىت، كاتىك لە مەككەوە كەوتىنە پى
بەرھو مەدىنە كافرەكان پېيانلىكىرىتىن، پېيان ووتىن:
پېڭە نادىن بېرۇن تا بەلّىنمان پېنەدەن لە دەمان
نەجەنگن، ئىمەش بەلّىنمان پېيدان. ئەللى: كە ھاتىنە
مەدىنە باسەكەمان بۇ پەيامبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) گىرایە وە،
ئەويش پىيى فەرمۇوين: بېرۇنە وە، بەلّىنە كەمان دەبەينە
سەر، دەشپاپىيىنە وە خواى مەزن سەرمان بخات
بەسەرياندا.

ئەوھ رەھوشتى پەيامبەرى خوايە (عَلَيْهِ السَّلَامُ)! چ
سەركىدەيەك ھەبۇوه وەھە؟ چ پېشەوايەك ھەبۇوه
وەھە؟ ئەوھندە خاوهن بەلّىن و پەيمان بىت لەگەل
بەرامبەرەكەيدا، بەلّكۆ لەگەل دۇزمەنەكەيدا، بەلّكۆ
لەگەل ئەو دۇزمەنە لەمال و منال و زىيىدى خۆى دەرى
كردبىي، پېلانى كوشتنى بۇ داپشتىنى. صەلات
و سەلامى خوا لەسەر ئەو خاوهن رەھوشتە بەرزە.
لە فەرمۇودەيەكى تردا، پەيامبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)،

ئەفەرمۇى: «مَنْ أَمَنَ رَجُلًا عَلَى دِمِهِ، فَقَتَلَهُ فَأَنَا بَرِيءٌ مِنْ
الْقَاتِلِ، وَإِنْ كَانَ الْمَقْتُولُ كَافِرًا» واتە: ھەر كەسىك
كەسىكى تر ئەمین بکات و بەلّىنى نەكوشتنى پېيدات
و پاشان بىكۈزى، ئەوھ من بەرىئەم لىيى، ئەگەر كابراى
كۈزراويش كافر بىت.

ئەوھ رسول الله يە (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، دەبا دۇزمانى پىاوىيىكى
وەك ئەميان دەست بکەۋى و شانازى پىيۇھ بکەن.
ئا / على محمد خان / دەرچوو كۆمەلايەتى

بەلّكۆ خوا سبحانە ھەرچى رەھوشتى جوان
وسىفاتى بەرزاھە يە لە گىانى رسول الله (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دا
كۆيىركەۋە، ھەربۈيە لە چەندىن شوينى قورئاندا
مەدح و ستايىشى ئەكەت، تەزكىيە ئەكەت، بە پاكى
رادەگىرى . ستايىشى چاوى ئەكا و ئەفەرمۇى: ﴿مَارَاغَ
الْبَصَرُ وَمَاطَنَ﴾ . ستايىشى عەقلى ئەكا و ئەفەرمۇى: ﴿مَا
صَلَّ صَاحِبُكُوكَ وَمَاغَوَى﴾ . ستايىشى دلى ئەكا و ئەفەرمۇى:
﴿مَا كَذَبَ الْقَوَادُ مَارَأَى﴾ . ستايىشى سنگى و ئەفەرمۇى:
﴿أَلَمْ تَرَحَ لَكَ صَدَرَكَ﴾ . ستايىشى پاكىيەتى ئەكەت
و ئەفەرمۇى: ﴿وَصَعَنَاعَنَكَ وَزَرَكَ﴾ . ستايىشى
پاستگۆيى ئەكا و ئەفەرمۇى: ﴿وَمَا يَطْقُ عَنِ الْهُوَى﴾ .
ستايىشى زىكىرى ئەكا و ئەفەرمۇى: ﴿وَرَفَعَنَالَّكَ ذِرَكَ﴾ .
ستايىشى زانستى ئەكا و ئەفەرمۇى: ﴿عَمَّهُ، سَدِيدُ
الْقَوْى﴾ ستايىشى نەرم و نىيانى ئەكاو ئەفەرمۇى
﴿بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ﴾ لە ھەموو شتىكدا
ستايىشى ئەكا و ئەفەرمۇى: ﴿وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ﴾ . بە
پاستى ئەى پەيامبەر تۆ لەپەرپى رەھوشت بەرزا و
رەھوشت جوانى دايت.

﴿وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ﴾ بە «إِنَّ» تەكىيدى ئەكەت،
بە «لام» كەش تەكىيدى ئەكەت. بە تەكىيد تۆ
رەھوشتىكت ھەيە ئەى موحەممەد (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ھىچ كەسىك لە
وينەي رەھوشتى تۆي نىيە.

خوا سبحانە و تعالى ناوى پەيامبەرى (عَلَيْهِ السَّلَامُ)
لەناوى خۆيە وە دەرھىندا وە، ھەروھكۇ چۈن «رەحم»ى
لە «رحمىن» وە دەرھىندا وە، جا خوا «مەممۇد»،
«مەممۇد» يىشى لە «مەممۇد» وە دەرھىندا وە.

ئىيىستا دەزانىن دونيا چەند پىيويستى بە پىاوىيىكى
وەك رسول الله بۇوه (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، بۇئەوهى خەلکى لە
تارىكى يەوه بۇ رۇناكى دەربكەت، لە بى باوهەرى و

- خۆشەویستىمان بۇ پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بەھە دەبىت كە شۇين سوونەتەكانى بکەۋىن و دۇور بکەۋىنهوھە لەھەمۇ ئەو داھىنراوانەي كە ئەو فەرمانى پى نەكىدووين و كردوومانە بە دىن.

- بەھە دەبىت كە پۇمان لە كارو گۇفتارو كەسانە بىت كە دىرى رېبازەكەي ئەون ، جا پەنگە كەسىكى كاپرو لە خوا نەترس بىت يان پەنگە كەسىكى گومپار قىن لە دل بىت بەرامبەر ئىسلام و سوونەتى پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) يان رەنگە يەكىك بىت لە كەسانەي كە لاف و گەزاق ئەھە لى دەدەن كە پىغەمبەرى خوايان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) خوش دەھىت بەلام لەگەل ئەھەشدا ھەرچى سوننت بىت تىياندا نىيە و بىدۇھە بالى كىشاوه بە سەرياندا و نوقمى بىدۇھە بۇون.

- بەھە دەبىت كە دۇور بکەۋىنهوھە لە شىرك و بىدۇھە و كارى خrap و ئازاردانى مۇسلمانان و تانەدان لە ئەھلى سوننە ، بەھە دەبىت كە سەرجەم مۇسلمانان خوا بە تاك و تەنها بىپەرسەن و ھاوهلى بۇ پەيدا نەكەن، بەھە دەبىت كە بەناوى مۇسلمانىھە كارىك نەكىت كە لە سەر ئىسلام بکەۋىت و بىتتەھۆى دروست بۇونى ئاژاوه و فيتنە و ئەزىزەت دانى مۇسلمانان، بەھە دەبىت كە پۇمان لە شتاتە بىت كە پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) رقى لييەتى و مخالەفەي يەھۇد و نەصارا بکەين بەھەمۇ شىيۆھەيەك ، نەك بە دەم بلىيىن پىغەمبەرمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) خوش دەھىت و بەلام جلىك لەبەر بکەين كە لەگەل ھەمۇ بەھا ئىسلامىيەكاندا ناگونجىت و ئىسلام بەرىيە لىيان .

- خۆشەویستى پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بەھە دەبىت وەكۆ خبىبى كورى عدى(پەزاي خوا لە خۆى و باوكى بىت) كاتىك كافران پىيان ووت پىت خۆشە ئىستا لە جياتى تو پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لىرە بۇوايە؟ ئەويش لە ولامدا فەرمۇوى (نا والله حەز ناكەم دېكىك بچىت بە پىيىدا).

خۆشەویستى پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لە دلە كانماندا

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله . أما بعد

بە وتهىيەكى شىيخ ئىسلام ابن تيمىيە دەست پى دەكەين كە دەفرمۇويت(ماقى پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لەسەرمان ئەھەيە كە خۆشمان بويت لەھەمۇ شتىكىمان گەر نەفس و مال و مەندالىشمان بىت، ھەروھەكۈ خواى گەورە دەفرمۇويت ﴿قُلْ إِنْ كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَرْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتَجَارَةً تَخْشُونَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِنُ تَرْضُونَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِنْ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجَهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَصُوا حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ﴾ (التوبه : ٢٤) .

لەم ئايەتە پىرۇزەدا خواى گەورە ئەھەمان بۇ دەخاتە پۇو كە خۆشەویستى پىغەمبەر لەسەرروو ھەمۇ ئەھە ناوانەھەيە كە باسى لىيۆھە كراوه ، ھەروھەكۈ لە تەفسىرى (جلالىن) هاتووه گەر خۆشەویستى خزمان و كەس و كارمان خستە پىش خۆشەویستى پىغەمبەرى خواوه (صلى الله عليه وسلم) ئەوه (فتربصوا) واتە (انتظروا) چاوهپروان بن (حتى يأتى الله بأمره) كە ئەمەش تەھىيە بۇمان و دەمان ترسىننەت بە سزاو تورەي خۆى . ئەنەسسى كورى مالك رەزاي خواى لى بىت ئەفرمۇويت پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فەرمۇوييەتى : (لا يؤمن أحدكم حتى تكون أحب إلىه من ولده ووالده والناس أجمعين) أخرجه البخاري ومسلم.

خويىنەرانى بەریز:پىيوىستە لەسەرمان خۆشەویستى خۆمان دەربىرىن بۇ ئەو پىغەمبەرەي كە ھەمۇ ژيانى خۆى تەرخان كرد بۇ گەياندىنى رېبازەكەي و تۈوشى چەندەها ناخۆشى و ناپەھەتى بۇو ، چەندەها ھاوهلى بەریزى بۇو بە قوربانى بۇ سەرخستىنى رېبازەكەي و گەياندىنى بە ئىمە، وە لەسەر ئىمەش پىيوىستە بە ھەمۇ شىيۆھەيەك خۆشەویستى خۆمان دەربىرىن بۇ پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ). وە دەبىت بىزانىن خۆشەویستىمان چۈن بىت ؟

لەگەل شەرەدا يەك دەگەرنەوە يان نا ؟ ! لە بەرامبەر ئەمانەش موسىمانىكى زۆرى ورە پووخاو ھەن كە دەلىن ئىمە دەسەلاتى هيچمان نىيە و هيچمان پى ناكريت .

بەلام موسىمانى زىر نابىت لە هېيج كام لەم دوا جۆرە بىت ، نە كارىك بکات كە سوودى بۆ دونيا و دوا رۇزى نىيە بەلكو دەبىتە زىاتر تۈرانى خەللى لە ئىسلام و ناشرينكردىنى و ھۆكار دانە دەست دوزىمنان وناھەزانى ئىسلام و پىيغەمبەرەوە بۆ ھېيرش كردن وە زىاد لەوەش هېيج مانايمەكى خۆشەويىسى و سەرخىستنى تىدا نىيە بۆ پىيغەمبەر (عليه السلام) ، ھەرودك نابىت داماوانە دابىنيشىت و بلىت من هيچم پى ناكريت ، چونكە ھەمۇوان دەزانىن كە گەورەترىن بەلكە و نىشانە بۆ خۆشەويىستنى ھەر كەسىك بىرىتىيە لە شوينكەوتن و چاولىيىكىن و ھەنگاوا نان بە پىي وىست و حەزى خۆشەويىست . ھە بۇيە دەلىن با ھەر يەك لە ئىمە موسىمان كە پىيغەمبەرە خومان (عليه السلام) خۆش دھويت كارىك ئەنجام بدهىن كە بەلكە بىت لە سەر ئەو ئىدعايە و سوودى دواپۇزى تىدا بىت بۇمان ، پىيگاكانىش بۆ سەلماندى ئەو خۆشەويىتىيە زۆر زۇرن بە پىي توانا و پلە و پايە و گەورە و بچوکى دەگۈرپىن بەلام ئەوهى من مەبەستىم بىخەمە بەردىم خويئەرانى خۆشەويىست ئەوهى كە ئەوهى من دىارىم كردووھ بە ھەمۇ كەسىك دەكريت ، گەورە و بچووك ، خويىندەوار و نەخويىندەوار ، كچ و كور ، كريكار و مامۆستا ، دەولەمەند و ھەزار ... هتد وە بە وىستى خواي گەورە سودى دواپۇزى تىدايە بۆ ھەمۇوان ، كە ئەويش بىرىتىيە لە ئەنجام دانى دوو كار :

* تەوبە كردن و گەرانەوە بۆ لاي خواي گەورە لە تاوانىك ، بە تايىبەت تاوانە گەورەكان و بەيەكجاري وازھىيان لە تاوانە .

* جىيەجييىكىنى يەكىك لە سوننەتكانى پىيغەمبەرى خۆشەويىست (عليه السلام) بە تايىبەت ئەو سوننەتائى كە زۇرىنە خەللىكى پشتىيان لى كردووھ و نامۇ بۇوھ .

فلاح حسن / دەرچۈۋى ئىنگلىيىزى

- بەوه دەبىت كە ھەولى تەواو بدرىت بۆ بلاو بۇونەوهى بانگەوازەكەي بەو شىيەھەيە كە ھاۋەلە بەریزەكان وەريان گەرتۈوه لە پىيغەمبەرە خواوە (عليه السلام) .

- خۆشەويىسى پىيغەمبەرە خوا (عليه السلام) بەوه نابىت كە ھەندىك وشەي رەنگاواو رەنگ بوتريت لە مەراسىمە بىدۇعىيەكاندا و لىيىدانى تەبل و مۆسىقا و كارە حەرام كراوهەكان ، بەوه نابىت كە رەقص و سەماى ھەندىك لە صوْفييەكان بکريت كە بە شىيەھەيەنى ناشەرعى ئەو خۆشەويىتىيانە يان دەردەپن .

بۇيە خويئەرانى بەریز :

تاوهكۇ نزىك يىن لە يەكىك لە سوننەتكانى پىيغەمبەرى خوا (عليه السلام) ئەوه خۆشەويىتىيەكەمان زىاتر و بە تىن تر دەبىت و تاوهكۇ دووربىكەوینەوه لە بىدۇعىيەك ئەوه بىزانە سوننەتىكمان زىندۇو كردووھ تەوه .

خواي گەورە يارمەتى دەرمان بىت بۆ دەست گەرتىن بە سوننەتكانى پىيغەمبەرەكەي (عليه السلام) و خۆشەويىسى ئەو نىرداوهى لە دەماندا زىاد بکات .

ھىمەن عبدالكريم / زانكۈي صلاح الدین

ئايا پىيغەمبەرى خوات (عليه السلام) خوش دھويت ؟ ؟ ؟ !

گومانى تىدا نىيە كە ھەمۇ موسىمانان ، بە بى جىاوازى ، پىيغەمبەرى خوايان خۆش دھويت وە دەتوانىن بلىيەن تەنها شتە كە ھەمۇ موسىمانان لە كۆن و تازە و زانَا و خەلکى سادە و گەورە و بچوک لە سەرى كۆك و ھاۋپا بن سەرەپاي جىاوازيان لە زۆر بوارەكانى ترى بىرۇباوھر و شتەكانى تردا ، ئەگەر چى جىاوازى لە رادەي بەكىدار (تطبىق) كردىنى ئەم خۆشەويىتىيە شتىكى بەر چاو و ھەست پى كراوه ، ھەر بۇيە دەبىنەن خەلکانىك ئەو خۆشەويىتىيە بە خۆپىشاندان و ئاژھەوھ گىتىرى و ھاوار كردىن دەردەپن ، بە پىيچەوانەشەوھ خەلکانىكى تر بە گۇرانى وتن و ئاھەنگ گىرپان و شرىنى بەخشىنەوھ خۆشەويىتى دەردەپن بە بى گۈي دانە ئەوهى كە ئايا ئەو كارانە

نۇزىكە لە ئاسماňە و بەردىتەن بەسەردا داببارىت من
دەلىم : پەيامبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) واي فەرمۇوه ، كەچى
ئىيۇھ دەلىن : (أبو بكر، و عمر) فەرمۇويانه !!!

ھەروھا پىشەوا احمد ئەفەرمۇي : سەرم
سۇرماوه لە كردەوھى ئەو كەسانە كە سەندى
فەرمۇودەيان ناسىيە ، كەچى بۇچۇنى (سفيان)
وەردەگىن ، لەو لاشەوھ خواي پەروردگار فەرمۇويەتى
: ﴿فَلَيَحْذِرَ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ﴾

٤ / پىيۆيىستە ئەو ناسىيە وامان لىېبکات ملکەچى
بىريارەكانى بىن ھەروھك خواي پەروردگار ئەفەرمۇي :
﴿إِنَّمَا كَانَ قَوْلُ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ
بَيْنَهُمْ أَن يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾ النور ١
ھەروھا ئەفەرمۇي : ﴿فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ
يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجاً مَمَّا
قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيماً﴾ النساء ٦٥

٥ / دەبىت ئەم ناسىيە بىيىتە هوى ئەمۇدى
پىچەوانە نەبىنە و ھەروھك خواي پەروردگار
ئەفەرمۇي : ﴿فَلَيَحْذِرَ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ
تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ﴾ پىشەوا (ابن كثیر) : فەرمۇويەتى :
گۈپىرايەلى پەيامبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) پىشترە لە گۈپىرايەلى
ھەموو كەسىكى تىر ، با چاكتىنى ئەم ئومەتە بن ، كە
(أبو بكر، و عمر) ن .

وھ فەرمۇويەتى : وھ وتهى خواي پەروردگار كە
فەرمۇويەتى : ﴿فَلَيَحْذِرَ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ﴾ ،
واتە : لە فەرمانى پەيامبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ، كە رېباز ، و
پەيرەو ، و رېكا ، و سوننەت ، و شەريعەتەكەيەتى ،
بۇيە دەبىت ھەموو ووتە و كردەوھكان بە ووتە و
كردەوھكانى ئەو بېپۈرۈت ، جا ئەمۇدى ھاوكۇك و
ھاودەنگ بۇون لە گەل ئەودا وەردەگىرىت ، ئەگەر
پىچەوانەش بۇو لە گەللىدا ، ئەمۇدەتكراوەيە بە رووى
خاوهنەكەي و ئەنجام دەرەكەي ، ھەركەسىك بىت .

٦ / دەبىت ئەم ناسىيە بىيىتە هوى خوش ويستى

ناسىيە پەيامبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) يەكىكە لە بنچىنە سەرەكىيەكانى ئىسلام

ناسىيە پەيامبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ھەر ئەمۇدى نىيە بە زمان
بلىن ئەيناسىن و ناوى (محمد) ھە و پەيامبەرى خوايە
، بەلكو پىيۆيىستە ناسىيەكە داخوازى كۆمەلى شت
بكتات بەبى ئەوانە مروۋە سود لەو ناسىيە نابىنى ، پىش
ھەمۇ شتى گرنگى ناسىيە پەيامبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)
لەھەدايە نىيەندى نىوان بەندەكان و خواي
پەروردگارە لە رونكىرىنەوھى شەرعى خوا و چۈنۈتى
پەرسىنى ، وھ دەبى ئەم ناسىيە داخوازى چەند شتىك
بكتات ئەمۇجا دەبىتە ناسىيەنىكى دروست و سود بە
موسۇلمان ئەگەيەنى :

١ / دەبى ئەو ناسىيە داخوازى ئەمۇدە بكتات كە قايل
بىن بەو رېنمايى و ئائىنە كە پىيى ھاتتووه ، وھ
باوھەرکردن بەوھى كە ھەوالى پىيداوه ، لە گەل
گۈپىرايەلى كردى فەرمانەكانى و دوركەوتتەوە لە
قەدەغە كراوهەكانى و فەرمان رەوايى كردن بەو
شەريعەتەي پىيى ھاتتووه لەگەل رازى بۇون بە
دادوھرىيەكەي . ناسىيىش تەنها بە وتن نىيە بەلكو دەبى
بە كرددوھ بىسەلمىيىن .

٢ / دەبى ئەم ناسىيە بىيىتە هوى ئەمۇدى لە
ناكۆكى و كار و بارى ئائىن بگەپىيەنەوە لای خۆى وھ
خواي پەروردگار ئەفەرمۇي : {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولَئِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ
فِي شَيْءٍ فَرُدُودُهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ} النساء ٥٩

كە ئىستايىش خۆى لە زىيان نەماوه دەگەپىيەنەوە بۆ لاي
قورئانەكەي خوا و سوننەتى پەيامبەرمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بە
تىيەيشتىنى پىشىنى ئەم ئومەتە كە ئەوانىش
ھاوهلاان

٣ / دەبى ئەم ناسىيە بە شىيەنە كە بىت قسەى
كەس پىش قسەى نەخەين و راوا بۇچۇنى كەس پىش
راوبۇچۇنى نەخەين ھەروھك ابن عباس فەرمۇويەتى :

فەزل و گەورەيى صەلاؤات دان لەسەر پىشەواو پىغەمبەرمان

(صلى الله عليه وسلم)

الحمدلله رب العلمين ، والصلاه والسلام على رسول الله (صلى الله عليه وسلم) ، وعلى آله وصحبه ومن والاه.. وبعد

فيّرخوازانى بەرپىز: بىيڭومان پىغەمبەرى ئازىزمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) زۆر ماف وحەقى بەسەرمانەوە ھەيە كە دەبىت وەکو بەندەيەكى موسىلمان و شوئىنکەوتەي ئىسلام گۈپىرايەلى بکەين، لەلايەك وەکو وەفايەك بەرامبەر ئەمەمۇو چاکەوفەزلەي كە پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بەرامبەرمان كردووچىتى لە راپىدوودا وە بۆمان دەكات لە قيامەتدا، لەلايەكى ترىشەوە وەکو وەلامىك بۇ نەيارانى ئىسلام تا بىزانن پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) خۆشەويىت و پىزدارە لەلامان لەھەمۇوكات و ساتىكدا با ھەرچى ھەولىيەشيان ھەيە بىدەن بۇ ئەوهى سوکايىتى بە خۆشەويىستان بکەن و بىيانەويت لەبەرچاومانى بخەن، زۇرن ئەماف وحەقانەي كە لەسەر شانمانن بۇ ئەدai بکەين، يەك لەو حەقانە سلاؤات دانە لەوکات و شوئىنانەدا كە شەرع بۇي دىارى كردوين وەبەو شىّوازانەي كە دىسان شەرع بۇي دىارى كردوين، وە خواي گەورەش فەرمانى پى كردوين كە سلاؤات بىدەن لەسەر پىغەمبەرى خۆشەويىستان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) وەك دەفرمۇيىت: ﴿يَأَيُّهَا الَّذِينَ أَمَنُوا صَلُوة عَلَيْهِ وَسَلَمُوا تَسْلِيمًا﴾ واتە: ئەي ئەوانەي كە باوەرتان ھىنزاوه سەلاؤات بىدەن لە سەر پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ). وە زاناياني بەرپىز فەرمۇويانە سلاؤات دان سوننەتىكى موئەكەدىيە و پىيوىستە لەسەر موسىلمانان لەيادى نەكەن و كەمتەرخەمى تىيدا نەكەن تەنانەت ھەندىكىيان بە پىيوىستيان داناوه لەھەمۇو كۆر و مەجلىسىكدا، وەلەئەنجامى سلاؤاتدان لەسەر پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) چەندەها ئەجرو پاداشت ھەيە بۇئەو كەسەي كە سلاؤات دەنيرىت بۆسەر پىشەواي خۆشەويىستان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لەوانە: پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)

ھەرۋەك خۆي ئەفەمۇي : (فَوَاللَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ) صحيح البخاري

بەلام خۆشەويىستانەكە لەبەر ئەوه نەبى عەرەبە يان لەبەر خزمایەتى و لەبەر بەھىزى كەسايەتىيەكەي نەبىت بەلکو پىش ھەمۇو شتىك لەبەر ئەوه بىت كە نىردرابى خوايە چونكە خۆش ويسەن تەنها لەبەر خودى زاتەكە تەنها بۇ خوايە و نابى بۇ كەسىكى تر ئەنجام بىرى چونكە دەبىتە شىرك ، ئەوانەي لەبەر خزمایەتى خۆشىيان ويسەت سوديان لەو خۆشەويىتىيە نەبىنى وەك (ابو طالب) . لەم سەردەمەش ھەندى لە رۆژئاوايىيەكان رەنگە شايەتى بۇ بەھەن وەك سەركىزىدەيەكى بلىمەت و بە توانا ئەمانەش سود لەو بەرزراڭتنەي نابىن چونكە لەبەر خودى كەسايەتىيەتى ، ئەم جۇرە خۆش ويسەنەش تەنها دەبى بۇ خوا تەرخان بىكى .

ھەربۇيە ھەركەسىك ئىدعاى خۆش ويسەن و ناسىنى پەيامبەرى خواي كرد پىيوىستە بکۈلىتەوە لە خۆي ئايە ئەو خالانەي سەرەوە لە خۆيدا جى بەجى ئەكت ؟ ئەگىنا ناسىنەكەي تەنها ئىدعايە و هېچ سودىكى لى نابىنى ، ئەمەش تەنها دلۋىپىك بۇو لە زەرياي ئەم بابەتە ، چونكە زۆر زۆر زياتر لەمە ھەلدەگىر لەسەرى بنوسين ، داواكارم لە خواي پەروردگار ھەمۇو موسىلمانىك سەركەوتو و موفق بکات بۇ ناسىنى پەيامبەرەكەي بەو شىّوەيە خۆي پىيى رازىيە .

ھاوار عبد الله / دەرچۈو كۆمەلایەتى

زىرى و سەعادەتى مروۋە لەوەدا دەرددەكەويت كە پەند و ئامۇزىگارى لە ئەزمۇون و ھەلە خەلکى وەرگىرىت نەوهە دوبارەي بکەيتەوە !!

عَلَيَّ صَلَاةً). صَحِيحُ التَّرْغِيبِ وَالْتَّرْهِيبِ لِلشَّيْخِ الْأَلْبَانِيِّ (١٦٦٨) واتە: نزىكتىن باوھەردار لە منھوھ لە رۇزى دوايىدا ئەو كەسەتانە كە سەلاواتىن زۆر لەسەر دەدات، وە دىسان فەرمۇويەتى: (مَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ فِي مَجْلِسٍ فَتَفَرَّقُوا وَلَمْ يَذْكُرُوا اللَّهَ تَعَالَى وَيُصَلُّوا عَلَى النَّبِيِّ إِلَّا كَانَ مَجْنَاتُهُمْ تِرَةً عَلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ) صَحِيحُ الْجَامِعِ لِلشَّيْخِ الْأَلْبَانِيِّ (٥٥١٠) . واتە: هىچ كۆر و كۆبۈونەوهىك نىيە كە خەلکى تىيىدا كۆبىنەوه و زىكرو يادى خواى تىيىدا نەكىيەت و سەلاوات نەدرىيەت لەسەر پىيغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ئىللا ئەو كۆر و كۆبۈونەوهىدە بىت بە نەھامەتى لەسەريان لەرۇزى دوايىدا

أَبُى بْنَ كَعْبٍ يَشَّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دەفەرمۇيىت: پىيغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) پىيى فەرمۇوم: ئەگەر تو زۆربەى كاتەكانت بەسەلاوات دان لەسەر من بەسەر بەرلى ئەوا مەبەستى دونيما دواپۇزىت دىيەتى دى و خەمە خەفتەت نامىنىت و پەروھەردار لە تاوانەكانت خۆش دەبىت.

صَحِيحُ التَّرْغِيبِ وَالْتَّرْهِيبِ لِلشَّيْخِ الْأَلْبَانِيِّ (١٦٧٠) .

ئەمە ھەندىيەك لەو فەزل و پاداشتانا بۇو كە لەئەنجامى سەلاوات دان لەسەر پىيغەمبەرى خوا (صلى الله عليه وسلم) بەدەست دىيەت ، ھىۋادارم فيرخوازانى ئازىزىش وەكىو ھەممۇ توپىزەكانى ترى كۆمەلگا ئەم عىبادەتە گەورەيە لەدەست خۆيان نەدەن بەتاىيەت لەو كاتانەدا كە بواريان ھەيە و سەرقالى خويندن نىن بەتاىيەت لەكاتى پىستەكان وئەو كاتانەى كە خەرىكى پىاسەكرىن بەنيو ھۆلەكان و مەمەرەكان يان لەو شوپىنانەى كە تىايىدا دانىشتۇون لە باخچە و كافترىاكان وچاوهپىي كاتى چونە ژۇورەوەن بۇ محازەرە.

وَآخِرُ دَعْوَانَا أَنَّ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

ئەندازىيار : صلاح فائق

فەرمۇويەتى: هىچ بەندەيەكى باوھەردار نىيە كە سەلاواتىن لەسەر بىدات ئىللا مەلائىكە تەكان داواى لىخۇشبوون بۇ ئەو باوھەردارە دەكەن، لەبەرئەوهى سلاواتى لەسەرمن داوه، هەروەها فەرمۇويەتى: (مَنْ صَلَّى عَلَى صَلَاةً وَاحِدَةً صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ عَشْرَ صَلَوَاتٍ وَحُطِّتْ عَنْهُ عَشْرُ خَطَيَّاتٍ وَرُفِعَتْ لَهُ عَشْرُ درَجَاتٍ) صَحِيحُ الْجَامِعِ (٦٣٥٩)

واتە: هەر كەسىك يەك سەلاواتىن لەسەر بىدات ئەوا پەروھەردار بەھۆى ئەو سەلاواتىن (١٠) سەلاوات لەسەر ئەو كەسە دەدات (واتە وەسف و سەنای لەسەر دەكەت بە چاکە) و (١٠) تاوانىشى دەسېرىيەتە و (١٠) پەلەشى بەرز دەكەتەوه، هەروەها فەرمۇويەتى: (مَنْ صَلَّى عَلَى حِينٍ يُضْبَحْ عَشْرًا وَحِينٍ يُمْسِي عَشْرًا أَدْرَكْتُهُ شَفَاعَتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ) صَحِيحُ الْجَامِعِ لِلشَّيْخِ الْأَلْبَانِيِّ (٦٣٥٧) .

واتە: هەر كەسىك لە بەيانىدا (١٠) جار سەلاوات لەسەر بىدات، وە لەئىوارەدا (١٠) جار سەلاواتىن لەسەر بىدات، ئەوا لەرۇزى دوايىدا بەر شەفاعةتى من دەكەۋىت و شەفاعةتى من بە دەست دەھىنىت، هەروەها پىيغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فەرمۇويەتى: (إِذَا صَلَّى أَحَدُكُمْ فَلِيَبْدأْ بِتَحْمِيدِ رَبِّهِ وَالثَّنَاءِ عَلَيْهِ ثُمَّ لِيُصَلِّ عَلَى النَّبِيِّ ثُمَّ لِيَدْعُ بَعْدُ بِمَا شَاءَ) صَحِيحُ الْجَامِعِ لِلشَّيْخِ الْأَلْبَانِيِّ (٦٤٨) .

واتە: ئەگەر يەكىن لە ئىيە نوپۇرى كرد با بە سوپاس و ستايىشى پەروھەردار دەست پىيېكەت، پاشان سەلاوات بىدات لە سەر پىيغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، پاشان چۇنى ويىست با بىپارىيەتەوه، وە ئىمامى (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فەرمۇويەتى: (كُلُّ دُعَاءٍ مَحْجُوبٍ حَتَّى يُصَلِّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَيْهِ السَّلَامُ) صَحِيحُ الْجَامِعِ لِلشَّيْخِ الْأَلْبَانِيِّ (٤٥٢٣) .

واتە: پاپانەوە قەبۇل نابىيەت تا ئەو باوھەردارە كە دەپارىيەتەوه سەلاوات نەدەت لەسەر پىيغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، هەروەها پىيغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فەرمۇويەتى: (أَوْلَى النَّاسِ بِتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَكْثَرُهُمْ

وە ھەروەھا پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لەگەل ھاوھەكانى (بَلِّى) لە كاتى گەرانەۋەيان لە يەكىك لە جەنگەكاندا لەشويىنىكى نزىك پىگەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لایاندا بۇ ئەوهى پشۇو بدهن، ھاوھەكانى بلاۋەيان كرد بۇ ئەوهى پشۇو بدهن، پىغەمبەريش (عَلَيْهِ السَّلَامُ) رۇيىشى دارەكەوھەلۋاسى دارىكەوھەشمېرىھەكى بە چىلىكى دارەكەوھەلۋاسى و خەۋى ليكەوت. لەو كاتەدا يەكىك لە سەرۆك ھۆزەكانى بى باوهپان بەرە بەرە نزىك بۇوه وە لە پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) تا گەيىشىتە نزىك سەرى پىرۇزى پىغەمبەرمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بى باوهەكە شمشىرەكەي پىغەمبەرى (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لە دارەكە كردىوھ و بە ھيواي شەھيد كردن و سەركەوتنى بۇو بەسەر پىغەمبەردا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، بەلى پىياوهەكە ھاوارى دەكردو دەيىوت: ئەى محمد كى لە من دەتپارىزىت؟ كى بىزگارت دەكات؟! اللەم كاتەدا پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) چاوى كردىوھ بىنى پىياویك بە شمشىرەوھ بەسەر سەرييەوھ وەستاوه، پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بەو پەرى متمانەوھ فەرمۇسى: پەروەدگارم لە تو دەمپارىزىت! پىياوهەكە شلەژاو شمشىرەكەي لەدەست كەوتە خوارەوھ. پىغەمبەرمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) شمشىرەكەي ھەلگرتۇو فەرمۇسى: ئەى تو كى لە دەستى من بىزگارت دەكات؟! پىياوه بى باوهەكەش زانى هىچ كەسىك نىيە، وەتى: هىچ كەسىك نىيە لە دەستى تو بىزگارم بىكەت، ئەى محمد باش بە لەگەلم، پىغەمبەرى خوداش نەخىر، بەلام پەيمان دەدەم ھەرگىز لە دەشت نەجەنگم، لەگەل ھىچ كۆمەلە و ھۆزىكىش نەبم كە شەرت لەگەلدا بکەن، پىغەمبەرى خوا پىياوهەكە ئازاد كرد. بى باوهەكە كاتىك كەپايدەوھ ناو ھۆزەكەي موسىمان بۇو باوهپى هىيىنا. رواھ البخاري و مسلم..

ئا: ئادەم عوسمان رەسول، پ/ كۆمپىيۇتەر/ رانىيە

خواي پەروەدگار پىغەمبەرەكەي (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دەپارىزىت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بەپاستى پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) كەسىك بۇوه كە خواي پەروەدگار ھەميشە بەرگرى ليىكىدووه و پاراستويەتى لە ناھەزان و دوورىمنانى، ئەوهەتا خواي پەروەدگار لە چەندىن ئايەت لە قورئانەكەيدا باس لە پاراستنى پىغەمبەرمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دەكات.

خواي پەروەدگار لە سورەتى (حجر) لە ئايەتەكانى (٩٥، ٩٤) دا دەفەرمۇسىت: ﴿فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمِنْ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ﴾ إِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ ﴾ ١٥ ﴾، واتە: (ئەى پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ئەوهى لە لايەن ئىيمەوھ فەرمانت پىدەكىيەت، بە پۈونى و بە ئاشكرا رايىبگەيەنە، گۈي مەدە بە قىسو كردىوھ بى باوهپان و موشىريكان، ئىيمە تۆمان پاراستووه لەوانەي كە گالىتەت پى دەكەن، تا نەتوانى هىچ ئازارو زيانىيكت پى بگەيەن و دەست درىزىت بکەنە سەر.).

وە رۇزىك لە رۇزان پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لە مەككە نويىشى دەكىد لەو كاتەدا ئەبو جەھل ويسىتى پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ئازار بىدات، لە كاتى نويىشكىدىدا ئەبو جەھل بەرەو پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) رۇيىشت بۇ ئەوهى ئازارى بىدات، بەلام پىيش ئەوهى نزىك بىتەوھ لىي ئەبو جەھل ھاوارى كرد وەك ئەوهى ئازار درابىيت و گەپايدەوھ لاي ھاوھەكانى و لىييان پرسى چى بۇو؟ بۇوا ھاوارت كرد؟ وەتى: لە نىيوان من و محمد چالىكى پەلە ئاڭر ھەبۇو! كاتىك پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لە نويىشكەي تەواو بۇو فەرمۇسى: ئەگەر لىيم نزىك بۇوبايتهوھ ئەوه فريشىتەكان دەيانفراندو پارچە پارچەيان دەكىد، لەو كاتەدا خواي پەروەدگار ئەم ئايەتە پىرۇزانەي ناردە خوارەوھ: ﴿أَرَأَيْتَ الَّذِي يَنْهَا ﴾ ٩ ﴿عَدَّا إِذَا صَلَّى ﴾ ١٠ ﴿أَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ عَلَى أَهْلِهِ ﴾ ١١ ﴿أَوْ أَمْرَ بِالنَّقْوَى ﴾ ١٢ ﴿أَرَأَيْتَ إِنْ كَذَبَ وَتَوَلَّ ﴾ ١٣ ﴿أَلَّا يَعْلَمَ بِإِنَّ اللَّهَ يَرَى ﴾ ١٤ ﴿لَّا إِنَّ لَمْ يَنْتَهِ لَسْفَعًا بِإِنَّا نَصِيَّةٌ ﴾ ١٥ نَاصِيَّةٌ كَذِبَةٌ خَاطِئَةٌ فَلَيَدْعُ نَادِيَهُ ﴾ ١٦ سَنَدْعُ الرَّبَّانِيَّةَ ﴾ ١٧ كَلَّا لَا نُطْعِمُ وَأَسْجُدُ وَأَقْرَبُ ﴾ ١٨ العلق.

بەلگەئايەتى كۆتايى سورەتى (الناس). (تفسير ابن كثير)

جا با بزانىن بەم لاف و گەزافانە لەم پۇزگارەدا دەبىسىن لە لارىيانەوە بۇ چى يە؟!

خودا دەفرمۇيت : "وَدَّ كَثِيرٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُمْ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِنْ عِنْدِ أَنفُسِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ فَأَعْفُوا وَاصْفَحُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (١٠٩) وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَاتَّوَا الرِّكَانَةَ وَمَا تُقدِّمُوا لَأَنفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ (١١٠)" (البقرة)

خوداي گورە هوشدارى دەدات لە بارەي جولەكە و گاورانى خاچ پەرسەتوھە و جىگە لەوانىش لە خراپەكاران ، چونكە مىللەتى كوفرى يەكن بۇ دىزىيەتى ئىسلام و موسىلمانان ، جا دەيانەۋى بەلکو وھرتان بىگىن لە دواى ئەوەي ئىماننان ھىيىناوە بەرەو كافريوون ، لە ئىرەيى و حەسوديان لە دواى ئەوەي كە بۇيان رۇون بۇوهتەوە بە جوانى كە ئەمە ئايىنى وھرگىراو و هەقه و بۇ ئەوهش كە پىيغەمبەرى كۆتايى لە ئەوان نەبۇو ، جا ئىيۇھ دل فراوان و ليپۇردىن - مەژلەزىن بە ژاوهزاوى ئەو كويىرەوەرانە - هەتاوهكۈ بېيارى خودا دىت - بە جىيەاد و قىتال كردىيان لە كاتى گونجاودا - بەراستى خودا بەسەر ھەموو شتىكىدا دەسەلاتى ھەيە. جا ئىيۇھ ئىستا نويىزەكاننان ئەنجام بىدن و زەكات دەربەيىن و بىدەن ، ئەوەي دەيىكەن و دەيىبەخشىن بۇ خۆتان لەو كارە خىرانە لەلائى خودا دەبىيىنەوە و بەراستى خودا بە كارەكاننان بىنایە. (تفسير ابن عجيبة بىتصرف بسيط)

جا بەھۆي جۆرەكانى جىيەاد و تىكۆشانەوە ، بەلینەكانى خودا دىيەدى.

خودا دەفرمۇويت : "إِنَّا لَنَصْرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ ءامَنُوا" واتە بى گومان ئىمە نىيرداوان و باوەپداران سەردەخەين. يان "إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمُنْصُرُونَ" واتە: بەدلنىيەيەو ئەوان سەرخراوان و سەركەوتۇوان. يان "وَآخَرَى ثُجُبُونَهَا نَصْرٌ

سەركەوتۇن نزىكە

الحمد لله و حده ، والصلوة و السلام على من لا نبي بعده: بهپىزدان دىيارە بە بى پىيشەكى دەست بە نوسىن دەكەين تەنها لەبەر كەمى دەرفەت و ماوەيە..

خودا بە حىكمەت و دانايى خۆى بەرەي بەندەكانى بە دوو پىگادا جىاكردۇتەوە ، گرۇيەك بۇ خوا خۆى ، گرۇيەكىش بۇ شەيتانە مرۆقى و جنۇكەكان..

ئەوانەي كە پىشت لە خودا دەكەن و هانا و باوهشيان بۇ شەيتانە كان كردوتەوە دىيارە زۆر بى ئاگا و بى باكن...! چۆن وانەبىت كاتى كە شەيتان لە ھەمۇو پۇويەكەوە قەتىسى كردوون و فەوتاندونى ، ھەتا گەشتۇتە ئەوەي جارى واھەيە مرۆقىيى لارپى بى دين يان خراپەكار قىسە و گەزاف لى دەدات ، بەلام ھېيج لە وتهكانى ھى خۆى نىن و وتهى شەيتان و ئەم تەنها دەيکاتە وته و گۇ بۇ ئەوەي ئىيمە بىبىسىتىن...!

خودا دەفرمۇيت: " وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيَاطِينَ الْإِنْسَانِ وَالْجِنِّ يُوحِي بِعَضُّهُمْ إِلَى بَعْضٍ رُّجْرُفَ الْقَوْلُ غُرُورًا وَلُؤْ شَاءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوا فَلَدَرُهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ" (الانعام: ١١٢)

ئەپەيامبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ھەر چۆن دوزمنانى خراپ لە مرۆۋە و جنۇكەمان بۇ تو دروست كردووە ، ئابەم شىيوهيەش بۇ پىيغەمبەرانى ترمان دروست كردووە ، ھەندىك لەم شەيتانە مرۆقى و جنۇكەييانە نىگا و چىپەي گومپاڭەر دەكەن بۇ يەكترى ، وتهكانىيانى پى دەرازىننەوە بە درۇ و دەلەسە ، خۆ ئەو كات ئەگەر خودا ويىستبائى نەياندەتowanى كارى وەها بىكەن جا لەوەگەرى كە ھەلىدەبەستن و درۇ و دەلەسە دەكەن _ ئەمە بەلگەيە بۇ وتهى ئەھلى سوننە كە خودا دروست كەرى چاكە و خراپەكانە و مرۆۋە و جن تواناي ھەلبىزدارنى چاك و خراپەيان ھەيە ، ئەوهش بە قەدەرى خودا .

ابن جریج فەرمۇوى: مجاهد لە راڭھى ئەم ئايەتەدا فەرمۇوى: جنى كافر شەيتانە ، نىگاى خراپ و چىپەي بى كەلك دەكەن بۇ مرۆقەكان ، وە مرۆقە كافريووهكانىش وتهكانىيانى پى دەرازىننەوە ، بە پىنى

ئەى نەصر و سەركەوتن چۆن دەبىت؟!
خودا دەفەرمۇيت: " يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ
يَنْصُرُكُمْ وَيُثْبِتْ أَقْدَامَكُمْ " (محمد : ٧)

واتە: ئەى ئىمماڭ داران ئەگەر ئىيۇھ خودا سەر بخەن خودا سەرتان دەخات و پىتەن چەسپاۋ دەكتات ، سەر خستنى خودا بەھەيدى كە ئايىنهكەي پىيادە بکەين و فەرمانەكانى جى بە جى بکەين ، چونكە بەراستى خودا سەركەوتتۇوه و ھەرگىز پىيوىستى بە بەندەكانى نېيە بۇ سەرخستنى ، ھەر خۆى خاوهنى ئەرز و ئاسماňەكان و ژيان و مردنه ، بەلام بۇ سەركەوتتىش خودا پىوشۇيىنى تايىبەتى داناوه ، ھەركات زانست و كەدارى سەرخستنى خۆيان و ئايىنهكەييان ئەنجامدا ، ئەوكاتە خودا سەرخستنیيان نزىك دەكتەوه..

نەك بە شىيۇھ و جل و بەرگمان لهوان بچىن و لە لاف و گەزافىشدا ئىمامىيىكى ئەعزەم بىن ، وە لە پۇزانە و شەوانماندا خودامان بىرنەكەويىتەوه و پىيغەمبەر ﷺ

بە پىيشهوا نەزانىن ، بەلام لە ھەمان كاتىشدا بمانەۋى سەرىيىخەين...!!

وە سەرخستنیش بە دل و زمان و چەك و گىيان و مائ سامان دەكىتت ، نەوهەكە قىر لەكابىتتىن بەم زەھىيەدا و لەوهخت و ناوهختدا ھەر بىلىيەنەوه و بىرسىن و كۆششى نەبراؤھ و ازلىيەھىنن...!!

ھەركاتىك مۇسلمانان ئىسلامى نەزەرييان كرد بە كەدار و لە واقىعىدا سەلماندىيان كە ئەخلاق و ئىمماڭ و پەرسىش و ئادابەكانىيان شەرعىيە ، ئەوكاتە چاوهپىسى سەركەوتتى خۆيان و ئايىنهكەييان بکەن ، ئەگەر نا ، نا . داواكارم خودا بمانگىپرىيەتەوه سەر ئايىنهكەي... ئامىن .

ن : بلال جلال حداد / دراساتى ئىسلامى

مەن اللە وَفَتْحٌ فَرِيقٌ وَبَشَرٌ الْمُؤْمِنِينَ" واتە: دواى ھەندى مىزدە ، ئەو مىزدەيەتى تر كە حەزەتان لىيەتى و ئاواتى بۇ دەخوازن پىيشكەشتان دەكەين ، ئەويش سەرخستنە لەلايەن خواى گەورەوە بۇ تان ، وە رىزگارى خوازى و رىزگاركەرنى مەككە لەكتى خۆيدا ، وە ھەر ولات و ناوجەيەك بۇ ھەركاتىيىكى گونجاو ، جا مىزدە بىدە بە ئىمماڭداران..

بەلام بەراستى ئىمماڭداران بەھەممەند دەبن لەو مىزدەيە نەك موسولمانانىيىكى وەكۈ ئىيمە كە نە ھىممەت و نە پەيەھەست و نە پەرسەتشىيىكى باش و نە كەدار و زانستىيىكى باشمان ھەيي..! خودا چاكمان بکات..

ھەروەها خودا دەفەرمۇيت: " إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا

فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ

الْأَشْهَادُ " واتە: خوداي گەورە

بەللىن دەفەرمۇيت: ئىيمە

نېردراروانى خۆمان و ئەوانەيى

ئىمماڭدارن لەگەلپاندا

سەردىخەين ، لە دونيادا

سەريان دەخەين ، وە لە رۆژى

دواى بە بەلگە و شايەتتىيەكانىيان

سەريان دەخەين.. جا بەرىزان زۇرىك لە زانايان

دەفەرمۇون: خودا بەلگەي پىيغەمبەران و ئىمماڭدارانى

بە شىيۇھەيەك سەرخستوھ كە لە دونيادا كافر و بى

بپواكان ناتوانن بەسەرياندا زالبىن ، ھەروەها لە

دواپۇزىشدا وايىھە، وە زۇر جار بە دەسەلات و

ھەيمەنەش سەريان دەخات لە دونيادا و گەورەيان

دەكتات بەسەر سەتكارانى روژگاريان دا..

وە ھەرگىز هىچ مىللەتىك زۆلەم و سەتمى دەسەلاتى

بەسەر پىيغەمبەر و يارانى دا نەسەپاندوھ ئىللا خودا

زەللىل و سەر شۇپى بۇ ھىنناون لە پاش سەتكارانى

چونكە خودا ئىمماڭدارانى خۆش دەھويت و سەتكار و

كافر و مرتەد و مولھىد و موشركى خۆش ناویت

(الكساف بتصرف).

ھەرگىز هىچ مىللەتىك زۆلەم و سەتمى دەسەلاتى
بەسەر پىيغەمبەر و يارانى دا نەسەپاندوھ ئىللا
خودا زەللىل و سەر شۇپى بۇ ھىنناون لە پاش
سەتكارانى. چونكە خودا ئىمماڭدارانى خۆش
دەھويت و سەتكار و كافر و مرتەد و مولھىد و
موشركى خۆش ناویت.

نۇرى پىچەوانەكان و ھەست بە نامۆبى دەكات لەبەر كەمى رېبۈارانى پاستى، كە بىرى كەوتهوه ھاۋىيىانى لەسەر ھەق و رۇشناين . كە ئە و چوار كۆمەلەن . ئەوكات خەمناكىيەكەي نامىنى، وە عەزىزەتىشى بەھىز دەبىت، لەبەر (الله) شى لە توانجى توانج دەر ناترسىت، وە نۇرى بە هيلاك چووان و كەمى رېبۈارانىش توشى بى مەتمانەيى ناكات بەسەرخستنى خواى گەورە بۇ سەربازەكانى، لەبەرئەوهى ئە و ھەلبىزىرداوانە، باشتىرينى بەندەكانى خوان لەناو مروۋاشىتىدا“ ھەركەسىكىش ھاۋپىيەكەي باشتىرينى بەندەكانى خوابىت، ھەركىز سامنانك نابىت. بەلكو ئارامى و خۇپاڭرى و ھىزۇ دلىيايى زياتردەبىت.

۲. وه فەرمۇودەی حەفتا ھەزارەکەی دەچنە بەھەشتى
بە بى لىپرسىنەوە، كە لە بوخارى و موسلىمدا ھاتووە
لە عەبدوللەلای كورپى عەبباس -رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا. تىيىدا
ھاتووە، كە پىيغەمبەر(صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ)، فەرمۇويەتى: (پىيغەمبەرم
دىتىوھ لە سى تا نۇ نەفەر يَا دە نەفەرى لەگەل بۇوه، يَا
پىيغەمبەرى وابۇوه پىاۋىيڭ يَا دوو پىاۋى لەگەل بۇوه،
يَا ھەيە ھىچى لەگەل نەبۇوه) دەبا تۆزى بىر لەو
فەرمۇودەيە بىكەينەوە، ئايا ئەو پەيامبەرەي كە
ھاتووەو كەسى لەگەل نەبۇوه، بۇ لاي كى رەوانە
كراپۇوه؟ بۇ لاي ئۆممەتىيڭ؟ يَا جىڭە لە ئۆممەتىيڭ؟
رەوانە كراوه بۇ لاي گەللىيڭ بە چى؟ ئەرى دىنى
پاستەقىنەو رېئماييان پى نەبۇو؟ ياخود گەورەتىرىنى
خەلکى نەبۇون لە لاي خواي گەورە، لە پىلەو پايدا؟
گومان نابەم كەستان جياواز بىت لەگەلم لە وەلامەكەي
بە بەلىي. ئەى دەبى جىڭە لەوان چۈن بن لەوانەي
خەلکى بانگ دەكەن بۇ لاي خوا لەسەر رۇشنايى؟

کەمی ریبواران، شوینکەوتۇوانى سەزۇدەرمان

خه مناك ناکات !!

خوینه رانی سنه نگین: سوپاسی خوای گه وره ده کهین،
به وهی مینبهره قه شنه نگه که تان (زانست) به رده وامه، وه
یه کیکیش بیت له دوانگه کانی خزمات: دیاره
دانایی خوا وا پیویستی کردوه، که سانیک ئاماذه بکات
بو سه رخستنی دینه کهی به پاستی له هه مهو کات و
شوینیکدا، وه بانگه وا زیش بکهن له سه ر پوشنایی،
هه روکو له بهرامبه رئوه دا خە لکانیکی تر دروست
بوون، له شوینکه و توانی ئاره زوو، که دژایه تی
هە لگرانی راسته قینه سوننه ده کهن، خواش دانا و
زان او شاره زایه، هە رگیز دینی خۆی به زایه نادات،
به لکو ئەوانه به زایه ده دات که جگه له وهیان ده ویت که
په یامبه ران - عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ . پیی هاتوون بو
مرؤ قایه تی، وه خوای مه زن که سی نه کردوه به نوینه
له نیوان خۆی و دروست کراوه کانی، تا شەرعه کهی به
خە لک را بگهیه نن، جگه له وانهی خۆی هە لبیز اردوون،
له په یامبه ران . عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ .. ئەگەر چیش له
ھەندی سات و شویندا، بای هه واو ئاره زوو هە لدھ کاته
سەر خە لکی وزوریک له هە لگرانی سوننه
خە مناک و په سست ده بن له بەر زۆری دژه کانیان، بەلام سی
شت هەن که دلنه وا بیان ده کات:

۱. فەرمۇدەتى خواى گەورە ﴿وَمَن يُطِعَ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ الْمُبْرَكِينَ وَالصَّابِرِينَ وَالشَّهَادَةِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسْنُ أُولَئِكَ رَفِيقًا﴾ النساء: ٦٩ . واتە: (ھەركەسىيەك گۈيرايەلى خواو پىيغەمبەر بىكا، ئەوا لەگەل ئەوانەدايىه كە خوا نىعىمەتى خۆى بەسەردا پىستۇون، لە: پىيغەمبەران و راستىگۈيان و شەھىدان و پىاپىاچاكان، ئاي ئەمانە ج رەفيقىكى چاکن). ھەركەسىيەك دل بە خەم بۇوه لەبېر

قورئان و سوننهت به تیکه‌یشتني سهله‌فی صالح . له
هموو سه‌ردنه‌میکی دواى من، ئهوانه ههلى ده‌گرن که
دادپه‌روهـن، که ئەم دينه ده‌پاریزـن له گۆرانکاري
زىيـه‌پـهـوـو توـنـدـرـهـوـانـ، وـهـ لـهـ لـيـكـدانـهـوهـىـ هـهـلـهـىـ
نهـفـامـهـکـانـ، هـهـروـهـهاـ لـهـ زـيـادـهـىـ پـوـچـهـلـهـکـانـ وـ دـوـزـمـنـانـ وـ
موـنـاـفـيـقـانـ). كـهـواتـهـ: دـواـيـ ئـهـوـهـ لـامـانـ جـيـگـيرـ بـوـوـ، کـهـ
عـيـبرـهـتـىـ تـهـواـوـوـ تـهـراـزـوـوـىـ
هـقـ، بـرـيـتـىـ يـهـ: لـهـ
شـويـنـكـهـوـتـنـىـ پـيـغـهـمـبـرـ
(عـلـلـهـ) چـونـکـهـ خـواـىـ گـهـورـهـ
لـهـ نـاوـ مـرـوـقـاـيـهـتـيـداـ
بـهـپـيـزـيـانـيـ (عـلـلـهـ)، گـيـراـوـهـ بـهـ
پـيـشـهـنـگـىـ چـاـكـ، هـهـروـهـکـوـ
فـهـرمـوـوـيـهـتـىـ: (لـفـدـ کـانـ)
لـکـمـ فـیـ رـسـوـلـ اللـهـ اـسـوـةـ حـسـنـةـ
لـمـنـ کـانـ يـرـجـوـاـ اللـهـ وـالـیـومـ الـاـخـرـ

حالی دووهم: ئەو فەرمۇودەيە ماننای ئەوهى تىیدايم كە پەندو ئامۇزگارى بە زۆرى نى يە، بەلكو عىپرەت بە پىككاني ھەقە. بۆيە پايەدار ونويكەرهوهى ئىسلام، شىخ موحەممەدى كورى عەبدولوهەباب لەوه تىكەيشتۈوه و فەرمۇويەتى : فريوخواردىن بە زۆرو بۇرى دروست نى يە. وە فەرمۇودەي ئىفتراقىش زىاتر

مانای جه‌ماعه‌ی کردوهو ده‌فه‌رموویت: (جه‌ماعه‌ی ئه‌وه‌هی که موافقی هه‌ق بیت، ئه‌گه‌ر به ته‌نهاش بیت، ئه‌و کاته تو جه‌ماعه‌ی) .. که‌وایه‌به‌و دان پیانانه ده‌رکه‌وت، که په‌ندو ئامۆزگاری ته‌نها به پیکانی هه‌ق، له گوفتارو کرداردا، ئه‌ویش ئه‌وه‌هی که شوینکه‌وتن بس بو نیردراوی خوا بیت (بِسْلَمَ اللَّهُ عَلَيْكَ)، ..ئه‌وه‌هی پیکانی هه‌ق. ئه‌گىنا!!!!

٣. وَهُوَ بِيَغْهَمْبَرِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، دَهْفَرْمُووْيَتْ: (يَحْمِلُ هَذَا الْعِلْمَ مِنْ كُلِّ خَلْفِ عَدُولَهُ، يَنْفُونَ عَنْهُ تَحْرِيفَ الْغَالِينَ، وَأَنْتَخَالَ الْمُبْطِلِينَ، وَتَأْوِيلَ الْجَاهِلِينَ)، صَحَّةُ الْإِمَامِ الْأَلْبَانِيِّ فِي: مِشْكَاهَةِ الْمَصَابِحِ: ٥٣/١. وَاتَّهُ: (ئَهُ زَانْسَتَهُ . كَهْ بَرِيتَى يَهْ لَهْ

لقد كان لكم في رسول الله أسوة حسنة
الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، وبعد:
خويىنەرى بەریز و ئىسلام دۆست، دەمەۋىت لە
خويىندەوهى ئەم بابەتەدا سەرنجى بەریزت بۇ
پاستىيەك پاپكىشىم، بۇ ئەمۇدى بەرچاو پۇونىيەك لاي
جەنابت دروست بىت، ئەويش ئەمەيە كە لە مىرۇوى
ملەمانىي بىرباواھەكاندا لىرەو لەوى و بەدرىزىي
مىرۇوېش ھەر بىرباواھەر و دىنىيک كەھەستى پىكراپىت
زىندووهو كارىگەرى ھەيە ورۇڭ بەرۇڭ شوينكەوتۇو
لە زىادبۇوندایە، ئەوا لەلايەن دوژمن و نەيارەكانىيەوە
شەوو بۇزىيان بەدەم يەكەوە ناوە بۇ نەخشەدانان
پىپلانگىزى دىزى ئەم دىنە بەمەبەستى لاوازكردىنى
وبىزازدىنى لاي شوينكەوتۇوانى و ترساندىيان.
بەخۆشحالىيەوە دىنلى پىرۇزى ئىسلاممان بەكۈيرايى
چاوى دوژمنانىيەوە بۇز بەرۇز لەپەرەسەندىن
پەلھاوايشتنە لەھەمۇو ولات وشويىنىكەوە، كە ئەمەش
بىكۆمان نىشانەي زىندوييتنى و هەستانەوهى ئىسلام و
موسىلمانانە لەم سەردەمدەدا، بۇيە بىكۆمان دوژمنانمان
ھەروا دانانىشن-وهەر پىشەيانە- بەلکو دىن
كارىكاتىر دروست دەكەن و جارىك فىلم و جارىك بە
نوسىن وكتىب وەتد، دەيانەوى بەخەيالى خاوى
سەراب ئاساي خۆيان چراي پۇوناكى ئىسلام كىزىكەن،
ئىمەش پىيان دەلىيىن: بىرەن بەر و رقەتانەوە، چونكە
ھەتا ئىيە زىاتر قسەو تانەوتەشەرە لە پىغەمبەر صلى
الله عليه وسلم بەدەن، ئىمەش پەيەست بۇونمان
بەشويىنكەوتى ئەمەوە زۆرتر دەبىت.

دەبا پىكەوە ئاكارو ھەلسوكەوتى پىغەمبەرەكەمان لە
ژيانى بۇزانەي خۆماندا رەنگ بىاتەوە بىكەين بە
پىشە ئامانجى ژيانمان و ھەلسۈپىنەرى كىدارو

نە خواردنە بە جىڭە لە (الله)، و واژەينانىشە لە درۇو
بۇھتان و چەواشەكارى و ھەلگەراندەوهى پاستىيەكان.
ھەروەكە گوتراوېشە: وَكُلُّ خَيْرٍ فِي اَتْبَاعِ مَنْ
سَلَفَ... وَكُلُّ شَرٍّ فِي اِبْدَاعِ مَنْ خَلَفَ.. جا با وريا بىن
لەسەرپىچى و دىزايەتى فەرمانى خواى پەروردگارو
پىغەمبەرى پىشەوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، ئەمەتا خواى گەورە
دەفرەموویت: ﴿فَلَيَحْذَرُ الَّذِينَ يَخْلَفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ يُصِيبُهُمْ
فِتْنَةً أَوْ يُصِيبُهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا﴾ (النور: ٦٣). واتە: (جا با ئەوانى
پىچەوانەي فەرمانى پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، دەكەن با بتىسىن
كە . لە دونيا . بەلاو تاقىكىردىنەوهى كىيان توش بىبى، يَا
سزايدەكى سەخت و توندىيان توش بىبى . لە دوا رۇڭدا.).
سەربارى ئەمەش ئىمە باوهەرمان بەمە نىيە، كە بىيىن
پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، بېرسىتىن و ھاوارى بکەينى و پەنائى
پى بىرىن” چونكە كە پاست دەكەين خۆشمان دەویت
(عَلَيْهِ السَّلَامُ)، دەبى شوينى بکەوين” نەك بېپەرسىتىن!!.. خوا
دەفرەموویت: ﴿قُلْ إِنْ كُنْتُ تُجُونَ اللَّهَ فَأَتَيْتُهُنِي يُحِبِّكُمْ اللَّهُ
وَيَغْفِرُ لَكُمْ دُنُوبُكُمْ وَاللَّهُ عَفُورٌ رَّحِيمٌ﴾ (آل عمران: ٢١) واتە: (ئەم
پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بلى: ئەگەر ئىيە خواتان خۆش
دەویت، ئەوا شوين من بکەون، خوا ئىيە خۆش
دەوى و لە گوناھەكانتان خۆش دەبى و خوا زۇر
لىخۆشبوو مىھەرەبانە). ئەمەتا پىشەوابى پايە بلند
شافىعىش . رەحمەتى خواى لى بىت فەرمۇوېتى:
تعصى الإِلَهَ وَأَنْتَ تَرْعُمُ حُبَّهُ.... هَذَا لَعْمِيٌّ فِي الْقِيَاسِ شَيْءٌ
لَوْ كَانَ حُبُّكَ صَادِقًا لَأَطْعَتَهُ.... إِنَّ الْمُحَبَّ لِمَنْ يُحِبُّ مُطِيقُ
واتە: (سەرپىچى پەرسىراوت دەكەي و واكۆمان دەبەي
خۆشت دەوى؟ سويند بە پەروردگارى تەمەنم ئەمە لە
پىوانەكىرىدىدا زۇر قىيەۋەنە! گەر خۆشويىستەكەت
پاست بوبايە گۈپرایەلىت دەكىد، چونكە بەپاستى
خۆشەۋىست بۇ خۆشويىستراوى گۈر رايەلە). ئىيتز ھەر
شادو سەرفارازىن...
جيھاد قادر عەلى، فيرخوازى ماستەر، ز. قاھىرە: ميسىر.

يەكمەن: چۈونە بەھەشت، دووھەميش: پۈزگاربۇون لە سزاو فيتنەو ناپەھەتى، ئەوهەتا خواى گەورە دەفەرمۇيىت ﴿فَلِيُخْدِرْ الَّذِينَ يُخَالِقُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةً أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾. لەكۆتايىدا ھەر ئەوه ماوه بىللىم كە دوزىمنان وناھەزان لە كام گۆشە وبېشى ئىيانى پىيغەمبەر رەخنە دەگىن لەكتىيىدا ئەو لە پۇوى جەستەيىھەوھ جواترىن و رېكتىن مروۋە بووه لەپۇوى يېرباوهرەوھ ھەلگىرى پاسترىن يېرباوهرېبووه ولهپۇوى رەوشت وئەخلاقىشەوھ خاوهنى جواترىن وگەورەترين رەوشت ورەفتاربۇوه، ئەوهش بە شاهىدى ودانپىيانانى دوزىمنانى كە لە كتىيەكانىاندا باسيان كردووه- بەداخەوھ لىرە جىيەكەي ئەوه نىيە باسيان بىكمەن- پەندىيەكىش ھەيە دەلىت "الحق ما شهدت به الأعداء" واتە حق ئەوهىيە كە دوزىمن شايەتى بۆيدات.

ئاشنا كريم

***** * ***** *

سبىتم و رب الأرض خير البرية
وأخلاقه درس ملن كان صاحيا
محمد المادى بشرع و سنة
جود كجود الريح إن جاء هافيا
وفي العفو لا مثل يدانىه رفعه
فحسبك منه العفو خلقها و كافيا
به محى الشرك المبين وقد رنا
على أمم الفصحى قرونًا خواليا
به نصر الإسلام نصرًا مؤزرا
وأضحي منار الدين بالحق عاليًا
به أرسى العدل الحقائق بأمة
توحد ربا للسموات باريما
ولم تعتقد شركا بنصب ولا الذي
بضنك من الأجداث أصبح ثاوية
فيما سابه لو كنت (عبدًا) ! وعاقلا
لأحجمت عما قد فعلت مواريا

گوفتارمان بىت. چونكە بەپىزىان خۆشويىستنى خوا بهنە بە شويىنکەوتى ئەوهەوھ و لەلايەكى تريشهوھ پادھو پلەي باوهەر پەيوهست كراوه بەخۆشەويىستى و شويىنکەوتىيەوھ، و چەندىن بوارى ترى گرنگ لە دىنەكەماندا. بۆيە با ناھەزان دلنىابن لەوهى كە ئامانجەكەيان نايەتەدى وھەلەيان كرد، چونكە بەم پىلان و ئازاوهگىرىيەتان ئىيمە باوهەرمان زىاد دەكاو غيرەتمان دەجۆشى وشويىنکەوتىمان بۆ پىيغەمبەر صلى الله عليه وسلم تازە دەبىتەوھ. وھ ئەوه ئىيۇن كە زەليل وبچووك وسەرسۈرن ئەوهەتا پىيغەمبەرمان ﴿عَلَيْهِ السَّلَامُ﴾ دەفەرمۇيىت: "...و جعل الذل والصغار على من خالق أمري، وھ خواى گەورە دەفەرمۇيىت ﴿وَلَا تَحْزُنُوا وَأَنْتُمُ الْأَغْلُونُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾. وھ ئىيمەش ھەر خومان بەسە كە سەرمان دەخات و دواپۇزىش تەنها بۆ چاكەكارانە، خواى بالا دەست دەفەرمۇيىت ﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنْ اتَّبَعَكَ مِنْ الْمُؤْمِنِينَ﴾ جا بەپىزىان مەبەست لىرەدا ئەوهىيە كە بەگوئىرەي شويىنکەوتى پىيغەمبەر عىززەت وسەركەوتن و چاودىرى خوايى دىيت بۆ موسىلمانان، ھەروھكۈچ چۈن بەگوئىرەي شويىنکەوتى وزىندىووكردىنەوھى سوننەتكانىيەوھ ھىدaiەت وسەرفەرازى ورۈزگاربۇون دىيت بۆ مروۋە، خواى گەورە هوڭارى خۆشبەختى ھەردوو دونيائى پەيوهست كردووه بە شويىنکەوتى پىيغەمبەرەكەيەوھ، لە دونيادا بەزال بۇون وسەركەوتن بەسەر دوزىمناندا لە دواپۇزىشدا بە پۈزگاربۇون لە ئاگىرى دۆزەخ. بۆيە پىيغەمبەر صلى الله عليه وسلم كردنە پىيىشەنگ و پىيىشەوا وھكۈچ لە ئايەتى ناونىشانەكەوھ ئاماژەمان پىيىرىدووه، بەوه دەبىت كە چاولىيەكى ئەو بىن لە ھەمۇو ئاكار و رەھۋەتىيەكىدا. چۈن شاهىدىكى زارەكىيمان داوه بەووتى ﴿أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً رَسُولَ اللَّهِ﴾ دەبىت شاهىدىكى واقعى وحەقىقييىش بىھىن كە كردارى بىت چونكە بەو كارە دووشتى گەورەو مەزى دەستگىرر دەكەين و دەستمان دەكەویت ئەوانىش:

فەرمۇودەكانى سەبارەت بە (خەتنە كردنى پىا و ئافەتان) لەكاتىيەكدا بەھىچ شىيۆھىك وەزىرى ئەو ولاٽە لەھەلاھىتى دا نىھ ئەو كارە لەو ولاٽەدا قەدەغە بکات ، وە باسکەرنى ئەو بابەتەش تەنها بۇ گېل كردنى ئەو ھەراو ھۇرىيايە بۇو كە دىز بەكارە گەندەلەكانى ئەو وەزىرىھ ئەنجام درا .

وە مەبەستە سەرەتكى يەكەشم ئەمەيە كە ولاٽى ئەمرىكا دواى شىكست ھىننانى لەچارەسەركەرنى بارى خراپى ئابورى و نەمانى مەتمانە بەدەسەلاٽى سەرۆك و حىزىرى حاكمى ولايەتە يەكەگرتووەكان ، وە ھەرسەھىننانى كۆمەلىكى زۆر لە بانكەكان و بەرزبۇونەوە توْماركەرنى ژمارەيەكى پىيوانەيى لە بىيکارى لەو ولاٽەدا ، كەچى ھەستان بەبەرھەم ھىننانى فيلمىك بۇئەوەي بىرۇ ھۆشى خەلکى سەر زھۇي بەگشتى و موسۇلمانەكان بەتايمەتى بولاي ئەو فيلمە رابكىشىن كە سوکايىتى بە پىيغەمبەرى خودا دەكتات (صلى الله عليه وسلم) ، بەلام لەۋەشدا ھەر بە زيان بەسەر خۆيىاندا شكايدەوە ، چونكە لەھەمۇ شويىنەكان بەنگارىنى دەرېرى و حىزىرى ئۆپۈزىسىيۇنىش بەھەمۇ شىيۆھىك ئەو سىاسەتە پەتكەردىوە ، وە ئاستى لايەنگارانى سەرۆكى ئەو ولاٽە بەرېزەيەكى بەرچاۋ دابەزى ، وە سوپاڭ بۇخوا ھەروھەك سايتەكانى خۆيان و سايتە ئىسلامى يەكانيش بلاۋيان كردۇوە ، دواى بلاۋبۇونەوە ئەو فيلمە رېزەيەكى بەرچاۋ لەخەلکى ئەمرىكا و ئەوروپا موسۇلمان بۇونى خۆيان راگەيىاند ، كەواتە لەۋەشدا ھەر بە زيان بەسەر خۆيىاندا شكايدەوە ، وە خوداى گەورەش دەفرەمۇيەت : ﴿إِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ﴾ (الحجر : ٩٥). واتە " بەراسىتى ئىيەت بەسە (ئەي پىيغەمبەر . صلى الله عليه وسلم . لەبەرامبەر گالتەكاراندا)". كە گالتە بەپىيغەمبەرى خودا (صلى الله عليه وسلم) و پەيامەكەى دەكەن . ئا : م.ھىۋا محمد مجید (دەرچووی بەشى كوردى)

وينەيەك لە دىزايەتىكەرنى بىيباوهاران بۇ پىيغەمبەر (صلى الله عليه وسلم) و پەيامەكەى زۆربەى پۇوداوهكانى ژيان ئەگەر بەوردى لىيى بپروانىت دەبىنرى (دۇو) دىيوي ھەيە ، دىيۆكىيان لاي ھەمۇ كەس ئاشكرايە و دەبىنرىت ، بەلام دىيوهكەى دىكە تەنها بە تىپامان و وردىبونەوە لەشتنەكان بەردەست دەكەون ، دىزايەتىكەرنى پىيغەمبەرى خودا (صلى الله عليه وسلم) لەلایەن غەيرە ئىسلامەوە جا چ(گاور بىت يان جولەكە يان كۆمۈنيست يان عەلمانى يان مولحىد يان....ھەتى) ، زۆر كات ئاشكرايە ، بەلام دىيوي دۇوەمى كارەكانيان ئەو دەگریتەوە كە ئىسلام لە بلندى و گەورەيىدايە و ئەوانىش ھەر لەدارمان و خواربۇونەوە دۆراندان ، وە بۇ شاردەنەوە شىكست ھىننان و دۆراندىنيان ئەو كارە دەكەن ، جا دۆرانەكەشيان مەرج نىيە تەنها ئايىنى بىت ، كە ئەمە گومانى تىدا نىيە خالىكى بىنەرتى و گەورەيە (چونكە ئايىنى ئىسلام تەنها لەچەند كەسىكەوە لە دووركەى عەرەبى يەوە بلاۋبۇويەو بۇ ھەمۇ جىهان ، كە ئىستا زياتر لە يەك مليارو نىيۇ ئەم زەمینە موسۇلمان ، ھەمۇ زىيادبۇونىك لەپىرېزە ئەوان كەم دەكتەوە و ئىسلامى پىزىياد دەكتات) ، بەلکو بۇشاردەنەوە دۆراندىنيان لە سىاسەتى ناوخۇي خۆيان و سىاسەتى دەرەكى ولاٽەكەيان و ھەرسەھىننانى بارى ئابورىييانە لەھەمۇ سەرچاۋ دارايى يەكاندا ، بۇنمۇنە ولاٽى فەرنىسا بەھىننەوە دەبىننى دواى داپۇخانى بارى ئابورىييان و زۆرى بىيکارى و نەمانى مەتمانە بەحکومەتە يەك لەدواى يەكەكان ، بەلام لەۋاشەوە پەپەلەمان بۇشاردەنەوە كەموكۇرتى يەكانيان ھەستا بەقەددەغەكەرنى (حىجاب) لەشويىنە گشتى يەكان و غەرامە كەرنى كەسى پۇشتە لەو ولاٽەدا ، وە ولاٽى ئەلمانىياش دواى ھەرسەھىننانى بانكەكانيان بەھۆى زۆرى پىيغانى قەرزى سوو ، كەچى ھەستان بەتانە دان لەپىيغەمبەرى خـوا (صلى الله عليه وسلم) و

لەناو جىهانەكاندا؟ جا ئەبىچى ناوى لەوە بەرزرىتىت
كەھىچ كەس بەمۇسلمان دانەنرى هەتا پاش شايەتى
دان بەخودى خواو كەواھىش بەپەيامبەرىتى ئەو بىدات،
وەك لەبانگداندا دەوتىت "أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ
أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ" ، هەندى لەزانىيان ووتويانە ئەم
سۈرەتەو سۈرەتى "الضھى" يەك سۈرەتە چونكە
ھەردووكىان تەنها باسى پىيغەمبەرە صلى الله عليه
وسلم.

يەكىكى تر لەو ئايەتانا كە وەصفى پىيغەمبەر(عليهم السلام)
دەكا دەفرمۇيت ﴿وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ﴾ {القلم} واتە
بەراستى ئەي پىيغەمبەر(عليهم السلام) تو لەسەر خۇرەشتىكى
ئىيچگار پەسەندو كەورەيت: زانست وزانىيارى، ھىمنى
ۋئارامى، شەرم وشكۆ، بەخشىش ودەستكىرىۋىي،
شەركانەبىشىرى، سوپاس-گوزارى، كەم نەفس
و دەستنەگىتنەوە لە دونيا، دلوقانى و مېھرەبانى،
رەفتارى شىرينى وئەدەب و... هەتىد، ھەر بۇ بەرزا
وشکۆمەندى ئەويشە كەئەنس ئەلىت: "كەن رسول الله
أحسن الناس خلقاً".

يەكىكى تر لەو ئايەتانا كە وەصفى پىيغەمبەر(عليهم السلام)
دەكا، بىرىتىيە لە ئايەتى ﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أَسْبُوهُ
حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا﴾ (٢١)
﴿الأحزاب﴾ واتە: بەراستى پىيغەمبەرى خوا چاكتىن
نمۇونەي رېك وپىكى و سەرمەشقە بۇتان، دەسا
ئىيۇش لە دلىسۇزى و سىياسەتى وجىھادى وئارامى
و تەقوای و تەواوى بوارەكانى ژيانىدا چاوى لى بىھن
وبەدوايدا بچن بەتايىبەت بۇ ئەو كەسە كە بە تەماى
خواو پۇزى دوايىيە ويادى خواش زۇر دەكتە.
بەلى بەراستى پىيغەمبەرى خوا ھۆى ئارامى و دلەنەوايى بۇو
لەھەمو كاتىيىكدا بۇ مۇسلمانان بەتايىبەت لەكتە
سەخت و دىۋارەكاندا بۇيە ئەم ئايەتەو چەند ئايەتى
دواتىيەمان سۈرەت لەكتى شەپى خەندەق دابەزى
ئەو كاتەيە كە مۇسلمانان شېرىزەو تووشى دلەراوکى
بۇون، خواش فەرمانى پىيىكەن كەچاولىكەرى پىيغەمبەر

وەصفى خوا چىڭ بۇ پىيغەمبەرەكە (عليهم السلام)

بسم الله الرحمن الرحيم

لە راستىدا باسى وەصف و سىفاتى جوان ورىكى
پىيغەمبەر (عليهم السلام) بەدەست و پىينووسى مەرۋە، بەھىچ
جۆرىك مافى خۆى پى نادىرىت و لە تواناي تەنانەت
كەورەترين رەوانبىيىز و زمانپاراوايشدا نىيە كە گۈزارشت
بکات لە وەصفى پىيغەمبەر (عليهم السلام) وەك خۆى، بۇيە لەم
باشەدا دەرۋىينە خزمەت ئەو خوايى كە خۆى دەست
و قەلەمى دروست كردووه، وەر خۇيىشى ئەو كەسەي
ھەلبىزاردۇوه لەنىيۇ ئومەمەتىيىكدا بۇ ئەوەي بېتت بە
پەيامبەر و نىردىراوى خۆى، ئىترچۇن باسى دەكتات و
ھەر ئەو حەقى خۆى پىداوە كە خواى كەورەيە، چونكە
ووتەي كى لە ووتەي خوا راستىر و تەواوته؟ بۇيە با
پىكەوە بچىنە خزمەت قورئان و گۈۋى پادىرىن و
بەچاوى دل تىبەتكەرین لەمانا ورد و قولەكانى ئەم
ئايەتانا كەباسى پىيغەمبەر دەكتات (عليهم السلام).

خواي كەورە دەفرمۇيت ﴿أَلْمَ نَسْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ﴾ (١)
وَوَضَعْنَا عَنْكَ وَزْرَكَ (٢) الَّذِي أَنْقَضَ ظَهِيرَكَ (٣) وَرَفَعْنَا لَكَ
ذِكْرَكَ (٤) ﴿الشرح﴾ پاش ئازار و ئەشكەنجهى قورەيش
و دروستكىرنى گىروگرفت و ئاساتەنگ لەبەر دەم
بلاۋبۇونەوەي پەيامە جوان و تەواوھەكەي و خەم و
خەفتىكى زۇر لەو پىيىنا ودا، خواي بەسۇز و بەبەزەيى
دلى دەداتەوە و باسى نىعەتەكانى و بىردىھەيىنەتەوەو
دەفرمۇيت: ئەي پىيغەمبەر (عليهم السلام)! ئايىا سىنگمان بۇ
گوشاد نەكردىت بە هيدىا يەتداشت بۇ ئىسلام؟ وەك خوا
لەسىورەتى ئەنعامدا دەفرمۇيت ﴿فَمَنْ يُرِدُ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ
يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِإِلَسْلَام﴾ وە ئەوەي بارى سەرشانى قورس
كىردىبوسى بۇتىمان هەلنىكەرت و سووكمان نەكرد لە كۆلى
ئازار و خەم؟ پىيغەمبەر (عليهم السلام) زۇر دلگران بۇو، بەلام
خواي كەورە دلى فەرەح و گوشاد كرد تا لە بەرانبەر
گەياندى ئەو پەيامە پىرۇزە ئارام گەر و خۇراغەر بىت،
سەرەنجامىش ھەر پىرۇز بۇو ناوى لەھەمو جىهاندا
دەركەد وەك دەفرمۇيت: ناومان بۇ بەرز نەكردىتەوە

(٥٢) {الشۇرى} واتە: بەپاستى توْ بانگەوازى خەلک دەكەيت ورپىنماييان دەكەيت بۇ پىگاي پاست. يان ئايەتى {يس (١) والقُرْآنُ الْحَكِيمُ (٢)} إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ (٣) عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (٤) واتە: ياسىن، سوينىد بە قورئانىك كە ئايەتە كانى گشت چەسپاپو نەگۇپاون بېرىارەكانىشى ئاشكراو بەجىن، بىڭومان تو ئەمى محمد يەكىيكتى لە پەيامبەران با قورەيش هەربىچ خۆيان بلىن. وە تو لەسەر پىگاپ ورپىبازىكى پاست و دروستىت. گەلېك ئايەتى زۇرتىرەن پەيوهست بەم باپەتەوە بەلام لەبەر درىيىز نەبوونەوهى باسەكە لىرەدا ئاماڭەيان پى ناكەين بەوهندە ئىكتىيفا دەكەين، ئەگەر خوا ويستى لەسەرت بىت لەكەتس وشويىنىكى تردا باسى دەكەين و بىلاۋى دەكەينەوه. بەلام بەگۈرنگى دەزانم كورتە باسىكى گرنگ ھەيە هەرسەبارەت بەم باسە كەلە كتىبى زاناياندا باسيان لىيۆ كردووه وەك كتىبى -أضواء البيان- ئىمامى شنقىطي بەرەحمەت بى، كە بەپىویستى دەزانم بۇ ئىوهى بەرپىزى بەھىنەمەوه و وەرى بىگىرمە سەر زمانى كوردى بۇتان:

خواى گەورە ئەم پىغەمبەرە بەرپىزە ئەناردووه بۇ هەموو بۇونەوەر ئىلا وەك بەرەحمەت و سۆز و بەزەيىك نەبىت بۇيان، چونكە ئەو بە پەيامىكەوە هاتتووه كە هوئى بەختەوەرى و ئاسوودەيى دۇنيا و دواپۇزە ئەگەر شويىنى بکەون، وە ئەوهش شويىنى نەكەويت و پىنچەوانەي بىت ئەوه ئەو كەسەيە كە خۆى بى بەش كردووه لەم خىرە گەورەيە. هەندىك لەزاناييان نەمونە بۇ ئەمە ئەھىنەوە و دەلىن: وەك و ئەوه وايە خوا كانىاوىكى شىرين و سازگار بۇ خەلک دەرىبەننەت كە بەئاسانى دەستىيان بکەويت، خەلکىش كشتوكال و مەپ و مالاتيان لىيى تىرئاۋ بکەن، بەو هوئىوە نىعەمەت و پىزق و پۇزىيان زۇر و بەردەوام دەبىت، بەلام كۆمەلە خەلکىكى ترەن لەولادە كەتمەل و تەۋەزەلن لەكارو پىشە، خۆيان بىبەش دەكەن لە سوود وەركەتن لەو ئاواه سازگارو خاۋىنە، ئاوى كانىكە هەلقولاوه و خۆى

بن چەونكە ئەو لە لوتكەي ورە و خۇفرىڭىز و دامەزراویدايە (عَلَيْهِ السَّلَامُ). ئايەتىكى تر بۇ ئەو مەبەستە بىرىتىيە لە ئايەتى {وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ (١٠٧)} {الأنبياء} واتە: ئىمە هەربىچە تۆمان نارد كە رەحمەت و بەزەيى و مىھەرەبانىك بىت بۇ هەموو جىهانيان تا دەستى تەواوى مەرددوم بەرەو ھىدىايەت و پىگەي بەختىاري بىگرى، دىيارە هەر ئەوانەش سوودمەند دەبن لىيت كە خۆيىشيان ئامادەن بۇ بىستىنى بانگەوازەكەت. هەر بۇيە لەبەر رەحمەت و بەزەيىتى كە كاتىك پىيى و وترە ئەپىغەمبەر دوعا لە ھاوبەش پەيداکەران بکە با خوا لەناويان بىات ئەويش فەرمۇسى: "إِنِّي لَمْ أَبْعَثْ لَعَانًا، وَإِنَّمَا بَعْثَ رَحْمَةً" واتە بىڭومان من بۇ ئەوه نەنېرداوم هەرددەم نەفرىنكار و سزاكارى شەر و خراپە بە بۇ خەلکى، بەلکو هەر بۇ رەحمەت و مىھەرەبانى رەوانەكراوم، يان لە فەرمۇودەيەكى تردا دەفەرمۇىت: "إِنَّمَا أَنَا رَحْمَةٌ مُهْدَأةً" واتە من هەر تەنها رەحمەت و شارەزاكراوىكى دەستى خوام و نېرداوم بۇ لای ئىيۇھ واتە خراپەكارى و ئەزىزەت و ئازاردان ئەمانە ھىچيان كارى من نىن.

ھەروەها ئايەتى زۇر زۇريش هاتتون كە وەصفى عەقىدە و بىرۇباوهەرى دروست و تەواوى پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دەكەتس بەوهى لەسەر پىگا پاستەكە ئىسلامە و ئەمە پىگەوازە كە ئەو گەرتۇویەتى بەر بىرىتىيە لە پىگائى پاستى پىغەمبەرانى پىشۇو كە ھىچ خوارو خىچىپەكى تىدا نىيە خوا لىيى پازىيە و ھاوهەلان و شويىنكەوتۇوان وزانايان لەسەرين ئەويش پىگائى پاستى ئىسلامە وەك چۇن لە پىغەمبەرە گوازراوەتەوە، ئايەتەكانيش وەك: "...إِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ (٧٩)" {النمل}. يان ئايەتى {إِنَّكَ لَعَلَى هُدًى مُسْتَقِيمٍ (٦٧)} {الحج} واتە تو لەسەر پىگەوازە كە ئەستۇور بە و بەرددەوام بە لەسەر بانگەوازەكەت. ھەروەها ئايەتى {وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

بۇزۇر دژايەتى جەنابى رسول الله (عليه السلام) دەكىرى؟!
 لەم پۇزىگارەئ ئەمپۇماندا كە لە پۇزىھەلات و پۇزىتاشاواھ،
 لە كوردستان و عەرەبستان و عەجەمستانەوە، قىسە
 بەخۆشەويىست دەگوتىرى و گالىتە بە جەنابى موبارەكى
 دەكىرى، پۇزىك لەو گۇفارەكە گالىتە پى دەكىرى،
 پۇزىك لە پۇزىنامە دەيکەن بە تىرۇريست، پۇزىكى تر
 ئەوهى نەشى پىيى دەكىرى، پۇزىك لە تەلەفزيونەوە بە
 زۇردار و خويىنمۇزى و سەددام دەشوبېيىندىرى.

زۇر كەس سەيرى دى، ئەلى: باشە بۇ ئەبى ئاواھا لە
 ناوهەوە و دەرهەوە سوکايەتى بەو خۆشەويىستە بىكى، نە
 پۇزىكە و نە دوان، نە كەسىكە نە دوان؟!
 ئەلىم: چونكە مشت و مىرى نىيوان هەق وناھەق، كۆنە بە
 كۆننیتى هاتنى نوح، بەلكو ھەر بە دروستبۇونى ئادەم
 ئىتىر ئەو دوزمنايەتىيە دەستى پىيىكىدۇ، دوو بەرە
 دروست بۇون: دۆستانى خوا و دۆستانى شەيتان -
 خواى مەزن بە فەزلى لىيى دەپاپىرىيەنەوە لە دۆستانى
 خۆيمان بىكىرى.-

ئەگەريش بىتهوى بە خۆپىشاندان و ئاڭ سوتاندىن
 سەركەوتىن بەدەست بىيىنى، ئەوه رىيگاى سەركەوتىن نىيە.
 چونكە خواى تەعالا بۇ سەركەوتىنمان، سەرخىستنى
 بەرناكەمەى و بەرجەستەكردىنى بەرناكەكەى لەماڭ
 و مەنداڭ و مەنال بەمەرج گىرتۇو، كە ئەوه شەمان كرد لە
 شەقام و كۆمەلگا وولاتمانىشدا خۆى بەرجەستە دەبى.

زانست

حەسسانى كورپى سابت دەفرمۇى:

أَغْرِ عَلَيْهِ لِلنُّبُوَّةِ حَاتَمٌ
 مِنَ اللَّهِ مِنْ نُورٍ يَلُوحُ وَيَشَهُدُ
 وَضَمَ الْأَلَهُ اسْمَ النَّبِيِّ إِلَى اسْمِهِ
 إِذَا قَالَ فِي الْخَمْسِ الْمُؤْذَنِ أَشَهَدُ
 وَشَقَّ لَهُ مِنْ اسْمِهِ لِيُجْلِهَ
 فَذُو الْعَرْشِ حَمُودٌ وَهَذَا مُحَمَّدٌ

لەخۆيدا رەحمەت و بەخىشىكە لەلايەن خواوه بۇ
 هەردوو كۆمەلە خەلکەكە، بەلام ئەوان سوودىلى
 دەبىنن و ئەم تەمەلەنەش بىبىش دەبن لىيى بەھۆى كەم
 تەرخەمييانەوە. و تراوه بۇ بىبىا و پەرانىش ھەر رەحمەتە
 چونكە بەھۆى ئەوهەوە خوا سزاو تۆلەيان لەسەر
 دوادەخات.

زاناكانى كۆمەلایەتى و كۆمەلناسى ھەموويان
 يەكىدەنگەن لەسەر ئەوهى كە بنەمايى پەوشىت و ئاكار
 چوارن: ئەوانىش بىريتىن لە: داناىيى كە دژەكەى
 نەزانى و نەفامىيە، داۋىن پاکى كە دژەكەى بەدەھوشتىيە،
 ئازايەتى وجومىيىرى كە دژەكەى ترسنۇكى و بىي
 غىرەتىيە، دادىپەرەرە دژەكەى سىتمە وزۇردارىيە. وە
 ھەرىيەكىيىش لەم بنەمايانە چەندىن لقى ترى لى
 دەبىتەوە لە پەفتارو ئاكارى جوان و سەنگىن و گەرنگى
 وەك: داناىيى ئەوهى لىيى دەبىتەوە بىريتىيە لە: زىرىھەكى
 و خىرا تىيگەيشتن و زانست و زانين فراوانى و لەداۋىن
 پاكيش قەناعەت و وەرع و شەرم و شىكۈو ئارامگىرى
 و ئازايەتى، لە ئازايەتىيش گىيانى ھارىكارى و ھىممەت
 بەرزى و لىببوردەيى و بەخشىن و پىشخىستنى بەرانبەر
 بەسەر خوتدا و لەدادىپەرەرە كە بەدايىكى ئاكارە
 جوانەكان ناوزەد دەكىرى ئەوهى لىيى دەبىتەوە بىريتىيە
 لە دۆستايەتى و پېرىزۇ خۆشەويىستى و پەيوەندى رەحم
 و خزمایەتى و واژھىنان لە پق و كىنه و نەرمى نواندى:
 ھەموو ئەمانە بىريتىن لە بنچىنە و بنەماكانى پەوشىت
 و ئاكارجوانى، وە پىيغەمبەريش (عليه السلام) كۆكەرەوەي
 تەواوى ئەم پەفتارانە بۇوه و لەھەرىيەكە ياندا لە لوتكەدا
 بۇوه. وە ھەموو پىيغەمبەريش ئاكار و تايىبەتەندييەكى
 خۆى بەجيا ھەبۇوه، بەلام پىيغەمبەرمان محمد (عليه السلام)
 ھەموو پەوشىت و ئاكارى ھەموو پىيغەمبەرانى
 كۆكىرىبۇوه و تىيىدا پەنگى دابوهە. ئەو كەسەش
 زياننامەي پىرۇزى بخويىنەتەوە ئەم پاستىيە بۇ
 دەردىكەۋىت.